BUDAPEST, XXXVII. ÉVFOLYAM. 251. SZÁM. 1903. HÉTFŐ, SZEPTEMBER 14.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., VÁRMEGYE-UTCZA 11
Telefon száma 783.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre.....40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre...20 kor. | Egy hóra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 12 korona. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 15 korona.
Egy szám ára 12 fillér.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR
főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL.
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCZA 11.
Telefon száma 706.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
Párisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31. bis. Faub. Montmartre.
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a/M: Németországi kizárólagos vezérképviseletünk Daube G. L. és Társa, valamint összes hirdetési irodák.
Bécsben: Danneberg I. I. Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein & Vogler I., Walfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezércikk: Ez a többség!
Sötét tervek. (A válság krónikája.)
A király a lengyelek közt.
A bányászok kongresszusa.
Vilmos császár Magyarországon.
A bécsi versenyek.
Tárcza: Napszálltakor. Irta: Váradi Antal.
Regény. Mámor. Irta: Gabriele D'Annunzio.

Ez a többség.

Ádám, Ádám, hol vagy? Széles ez országban már csak ez az egy kiáltás hangzik. Te páratlan parlamenti majoritás, ki három évtizednél több ideje paradicsomi egyedüliségben és hozzáférhetlen hatalmi monopolumban minden földi jót kiélveztél, hová tüntél? Ezt kérdezi fölülről a király, ezt ismétli alulról az egyszerű polgár, ezt visszhangozza az ég, a föld, a levegő és a tenger. De Ádám, minekutána evett a tudás fájából és megkülönböztette a jót a rossztól, elrejtőzött a hatalmi paradicsom legsürübb bokrai közé és világért nem adna életjelt magáról. És a mint ez a kérdezés egyre sürgetőbben hangzik, egyszeriben az egész világon rémséges kaczagás támad reája.

Bizony, a mióta világ a világ, olyan hallatlanul nevetséges látomány, mint a milyen a mi parlamenti többségünk mai helyzete, még nem vonult el a mindentlátó nap alatt sem. Az a parlamenti többség, mely egy emberöltőn keresztül alkotmányos hivatásának foglalta le a nemzeti közakarat képviselését, most, hogy a nagy nemzeti követelések válságlázába ejtették a magyar parlamentárizmust, halálos borzadállyal utasit el magától minden állásfoglalást, iszonyodik minden vélemenynyilvánitástól, erőszakosan visszafojtja többségi létezésének akáresak ösztönszerű gerjedelmeit is. Ha mégis akad nyugtalanabb párttag egy-egy Sándor Pál, vagy Gorove, a ki azt véli, hogy az időket mozgató nagy kérdéseket talán pártértekezleten kellene szóbahozni és megvitatni, óh az ilyes vakmerő inditványtól égnek mered minden árva hajszál a hagyományos pártbölcseségtől megkopaszodott fejeken. És kijelentik hivatalos értesités utján, hogy nem lehet pártértekezletet tartani, a mig nincsen pártvezér.

Nincsen pártvezér, mert a hivatalban levő miniszterelnök már lemondott és utódja még nincs kinevezve. Erre kaczaghat Európa, a mint még sohasem kaczagott. Nincsen *kinevezett* pártvezér, tehát nem lehet a pártnak semmi véleménye. Az alkotmányos életet ismerő népek között ugyan mindenütt az a rend, hogy előbb a vélemény közössége alapján alakul meg a többség és aki ezt a közös véleményt legtöbb erővel és szellemmel képviseli, lesz az önként elismert párt vezér. Parlamenti rendszer mellett ez az elismert pártvezér lesz természetes uton a kormány feje. Hogy mi nálunk a többség életelve megforditott módon nyilvánul, ezt ugyan régen tudtuk; de jelent valamit, hogy ezt most ugyszólván hivatalos formában a világ tudomására hozzák. Kaczaghat a világ az elárvult majoritáson, melyet immár a végső kétségbeesésbe dönt az, hogy a király még mindig nem nevez ki számára pártvezért és neki nem lehet felülről rendelt véleménye. Mikor érkezik ez már meg pecsétes oklevelen!

Itt a circulus vitiosus, a milyent csak a mi többségi rendszerünk hozhatott létre. Mit csináljon a szegény király a többséggel, a mikor neki viszont arra van épen szüksége, hogy a többség állást foglaljon és alkotmányos jogát gyakorolja. Mert a mai helyzetnek különös bibije, hogy benne a parlamenti kisebbség is jelentős tényezővé vált és ennek a kisebbségnek van bizony önálló véleménye, sőt elszánt akarata is, melyet kikerülhetetlenül számba kell venni. A király ki is hallgatta a többség összes böleseit — számszerint nem kevesebbet tizennégynél, — a mi kétségtelenül óriási tulprodukczió olyan pártnál, a mely létezése kezdetén beérte Deák Ferenczczel, mint egyetlen bölcsesel. Ez a tizennégy görög böles kellően érvényre juttatta pártbeli nagyfejüségét és a hányan a király szine előtt megjelentek a többség nevében, annyiféle tanácsesal is szolgáltak. (Bizonyosan a királyi palotába vitt tanácsaikra illik is legjobban az ókori mondás, hogy az annyi, mint Athénebe baglyokat szállitani.) És ne essék kétségbe a király is ezen a többségen, mely mindenkor egységesen, fegyelmezetten, hivséges alázattal követte a felülről kirendelt pártvezéreket, de most a sulyos alkotmányválság közepette tizennégy bölcse utján tizennégy alázatos véleményét tolmácsoltatta előtte? Hogy boldoguljon ő ezzel az alkotmányos juhnyájjal, amelyet különböző tájakról sokféle pásztor terelt össze egységes akolba, ahol örömest együtt marad a jó takarmány mellett, kiesit öklelődzve összébb is bujik, de hajh, a pásztorok vesztek össze éppen akkor, amikor ragadozó farkasok törtek a nyájba. Hisz mit is tud a derék többség azokról a tanácsokról, amiket az ő bölcsei a királynak adtak? Éppen ezek a nagyfejüek ellenzik leginkább a pártértekezlet megtartását és egyiköknek sem becsvágya, hogy ami becses egyéni véleményt a felség előtt kifejtett, azt meggyőződése erejével a párt nyilt vitájában is igyekezzék érvényre juttatni. Már hogyan is? Amikor egyikök is, másikuk éppen ugy számit, hogy hátha véletlenül ő válik majd a kirendelt miniszterelnöki pártvezérré és akkor — óh akkor hivatalos felsőbbsége erejével biztos örökségeül foglalhatja le telekkönyvi átirással is — a mamelukság összes ingó és ingatlan véleményeit. Hivatalos pártvezérség, csak ez kell a többségnek. Börne ismert szellemes mondata szerint, ha tizenkét német összejön, egy tuczatot képeznek és rendőrségért kiáltoznak. Hozz össze kétszáz többségi képviselőt és a nemzet sulyos válságában kérdezd meg a véleményöket, kinevezett pártvezér után fognak orditozni.

Király és többség igy forognak a veszedelmes körben és vájják egyre mélyebbre, hogy végül is fenecletlen örvénynyé válhatik. Az európai közvélemény idenézhet és kaczaghat vég nélkül. De ki magyarázza meg neki azt, hogyan lehetett egy müvelt nép alkotmányos életének rendjén ilyen többségi uralomnak keletkeznie és hogyan képes az magát az elfajulásnak folyton fokozódó alakulásai után még mindig fentartani. Volt-e ennek a többségnek valaha öntudatos és őszinte elvi alapja? Erről, mint az idők homályába veszö bizonytalan emlékről ne is beszéljünk. Ám hosszu ideig a többség biologiájának is az ismérvéül lehetett elfogadni azt, hogy szervezetét közös érdekek, összeegyeztetett egoizmusok kapcsolata tartja össze. Ezt sem lehet többé mondani róla, a mióta a fuziós vegyités beléje vitte a még kielégitetlen érdekeknek, uj, heves önzéseknek erős kovászát. Mind megmaradnak a hatalomnak vonzó körében, melyet a bécsi udvar deleje teremt, de az előbbi biztos hierarkhiát fölváltotta a vad versengés a hatalom elnyerhetéséért. Hivatalos pártvezért adj mindenekelőtt óh magas udvar! De ki lesz a kegy és kitüntetés nyertese a végső versenyfutásban és ki használhatja fel a másikat akkép, hogy a veszedelmes helyeken uttörőnek bocsássa előre, vagy a hátán kapaszkodjék fel? Ez a féltékenység remegteti meg a párttekintélyek szivét.

Eszmék, elvek, érdekek közössége nélkül is a többség meddig marad együtt? A többség meddig lesz kész öröksége annak, a ki jönni fog? Majd a nagy csata végeztével ismét keresni fogjuk szoros sorait a parlamentarizmus országutján. Ott, hol hullák hevernek az ut mentén, keselyük keringenek a légben és fojtó büz terjedt szét — tudjuk ott a többség táborhelye.

Sötét tervek.

— *A válság krónikája.* —

Tovább éljük a bizonytalanság napjait. Egy árva sugár sem világit abba a sötétségbe, a mely a politikai válság várható eseményeit boritja s legföljebb az olyan rejtett czélzatu okoskodásokból gyaníthatjuk, hogy mi készül, mint a milyen például ma a kormány német félhivatalosának példálódzása *az ex-lex-ben „esetleg kényszerü" választásokról.*

Minden részletében erőszakolt okoskodás ez és ha figyelemre méltatjuk, éppen csak azért tesszük, hogy efajta megtévesztésnek utját szegjük. A mi annál kevésbé is nehéz feladat, mert a józan magyar polgárság — hitünk szerint — egy pillanatig sem fogad el igazság gyanánt olyan tévtanokat, a melyek törvénytelenséget hirdetnek. Ex-lex-ben való választás pedig már magában véve is olyan foka volna az erőszak és a törvénytelenség uralmának, a melyet azzal menteni, hogy *dura necessitas* semmiféle okoskodással nem lehet.

Azt mondja a kormány félhivatalosa: a koronának törvényben megadott joga, hogy a Házat annyiszor oszlassa fel, ahányszor akarja s ha ennek a királyi jognak a törvénykivüli állapot akadálya lehetne, ugy mindenkor modjában volna minden ellenzéknek, hogy a felséget e jogának gyakorlásában meggátolja. Ez pedig — füzi tovább a félhivatalos — akár oda is vezethet, hogy a parlamenti kisebbségnek, ha bárminő körülmények közt kedve volna a Ház föloszlatását megakadályozni, egyszerüen csak lehetetlenné kellene tennie a budget, vagy a felhatalmazási törvény életbelépését.

Hát ennek az egész tételnek hibás és helytelen már a kiindulási pontja is, hibásak tehát benne a következtetések. Mert az országgyülés föloszlatásának és a követválasztás elrendelésének joga *nem tartozik az olyan abszolut felségjogok közé*, mint például a hadüzenés, vagy kegyelemosztás, hanem *olyan joga ez a koronának, a melyet a nemzet képviselete azért juhászott reá, hogy azt az alkotmány biztositására használja.* Ez pedig lényeges különbség! Mert ha e jognak a gyakorlása *törvénytelen formák közt és egy jogos nemeti küzdelem ellenében*, annak megtörése czéljából kisérelteinek meg, az — egészen világos — visszaélés volna e joggal és nem hiszszük, föltételezni sem akarjuk, hogy a mi alkotmányos érzésü uralkodónk, a magyar király meg volna nyerhető olyan tervnek, a milyen e mai félhivatalos czikk inspirálóinak az eszében jár . . . Egyébként pedig: talán nem éppen az ellenzék az mindig, a melynek a törvényenkivüli sajnos állapot köszönhető, hanem ő felsége felelős kormánya is idézheti elő azt . . .

*

Egy sötét tervnek előrevetett árnyékát látták ma ebben az ujságczikkben, szinte megerősitését annak a különös és feltünő leleplezésnek, amelyet tudomás szerint egy estilap a legutóbbi miniszterelnöki állitólag történtekről minden félhivatalos czáfolat daczára fentartott.

A szabadelvü pártkörben, ahol vasárnap este nagyon kevesen voltak még mindig emlegették ezeket a leleplezéseket és azt az egyet mindenesetre furcsának találták, hogy a meglepő állitások ellenében csak általánosságban czáfoltak, *miniszter eddig egy sem tett minden kétséget kizáró nyilatkozatot.*

A pártközi konferenczia eszméjéről is folyt beszélgetés. Erről különben Polgár Ferencz lapjában (aki este a pártkörben erre vonatkozó nézeteit ismételte) azt olvassuk, hogy amilyen kivánatos a pártok egymással való érintkezése, közeledése, esetleg sok mindent tisztázó eszmecseréje, éppannyira káros volna a szabadelvü párt állásfoglalása most és olyanformán, hogy az esetleges párthatározatot előzetesen a korona approbálja.

Hát a korona előzetes engedelmét kérni egy párthatározathoz mindenesetre megalázó és képtelen kényszerüség volna böven kifejtett okokból, de hogy miért ne fejezhetné ki egy párt, egy majoritás a maga tulajdon vélekedést, miért kelljen ahhoz előzetes legfelsőbb engedelem, azt mi megérteni csak ugy tudjuk, ha fölteszszük, hogy ennek a többségnek nincs egy fikarcznyi önérzete se.

*

Khuen-Héderváry megjött ma este, de föl se ment a pártklubba. Pedig várták, hogy ujságot halljanak töle s ha egyebet nem, legalább czáfolatát élőszóval annak, a miről az az estilap azokat a furcsa dolgokat irta. Arról is töle vártak fölvilágositást, hogy *visszajön-e hát a király, vagy nem.* Mert ezt is, azt is beszélik.

Egy bécsi lap azt irja ma, hogy *visszajön ő felsége Budapestre* a német császár fogadása után s aztán október elején, a czárnapok befejeztével ismét itt lesz és itt marad egész hónapon át, hogy a krizis megoldassék. E hir szerint *Goluchovszky* és *Pitreich* is eljönnek akkor. Sajnos, ők is a magyar krizis okáert. Különben ez az ujság *Széll* szereplését, előtérbe jutását veszi biztosra. Nem hiszünk benne.

*

Kossuth Ferencz — a mint már hirül adtuk — tegnap egy napi tartózkodásra a fővárosba érkezett, de ma délután megint elutazott. Minthogy mostanság a válság dolgában passziv rezisztenczia, teljes nemtörödömség uralkodik, ezt az állapotot ő sem akarta megbolygatni, jól tudván, hogy annak a daczosságnak, mely a korona részéről mutatkozik, csak a nemzet fogja a hasznát látni. Ezuttal tehát Kossuth Ferencz nem szólt bele a dolgokba és nem tett más nyilatkozatot, mint azt, a melyet az *Egyetértés* vasárnap reggeli vezérczikkében közölt. Egyik-másik lap egy könyomatos tudósító nyomán emleget ugyan Kossuth Ferenczczel való beszélgetést, de ezek a beszélgetések *nem* történtek meg. Kossuth ezuttal nem fogadott ujságirót és *senki előtt se nyilatkozott.*

Jelentették azt is, hogy a jövő vasárnap a sátoraljaujhelyi Kossuth-ünnepen Kossuth Ferencz a kibontakozásról nagyfontosságu kijelentéseket fog tenni. De a mi értesülésünk szerint ez se felel meg a valóságnak.

A király a lengyelek közt.

— A *galicziai hadgyakorlatok.* —

Megérkezett ma ő felsége a „gácsországi" hadgyakorlatok helyére és utközben mindenütt ünnepiesen fogadták. Különösen a tartomány székhelyén, Lembergben. Ott eléje járult a tartományi képviselet élén annak feje s üdvözlő beszédére az uralkodó maga is beszéddel válaszolt. És mintha ugy beszélt volna a király, hogy mi is értsünk belőle *„a monarkia nagyhatalmi állására*

Az Egyetértés tárczája

Napszálltakor.

— Az *Egyetértés* tárczája. —

Esteledik. Megnő az árnyék,
A napnak izzó tükre hül.
S mint hogyha halk hullámon járnék,
Fodros szellő veszen körül.
Éltem sorát e képben látom;
Ur lesz az árny a fény-világon,
S hamvas köd ül a bércz felett . . .
Letünt ifjukor . . . ég veled . , .

Volt délibáb, volt üde harmat,
Volt álom, ébren álmodás . . .
A lankadatlan ifju karnak
Buzgó munkája mily csodás!
Kifárad most. A toll nehéz lesz,
Közelgünk a nagy ébredéshez.
A szép álomnak vége lett . . .
Varázs-idő . . . Isten veled!

Hűvös van . . . fázom a jelenben.
Hol van az elmult déli hév?
Idéznem azt, hogy megjelenjen,
Mi volt a bűvhatalmu név?
Az ért kalászok fénykorára
Borul az ősz hideg sugára,
Födön s szivedben kér helyet . . .
Tündöklő nyár — Isten veled!

Megagg az arcz, a szem, s fejedre
Halkan, láthatlan hull a hó.
Elfonnyad a dal ifjú kedve . . .
Jön a jég, a nem olvadó . . .
S a mit a szürkülő fej gondol —
Emlékezés egy csoda-honból,
Üres ábránd — való helyett . . .
Szép ifjuság! Isten veled!

Vajjon lelkünkre is leszállnak
Az el nem olvadó havak,
Hideg postái a halálnak,
A szürke esti ég alatt?
Nem ég tovább a lelki fáklya:
A mulandóság férge rágja
Már idefenn a föld felett?
Tünő remény — Isten veled!

Leszáll a biborfény nyugatra.
Csillag gyúl. Hold kél. Éj borul.
A lomb sötétjén általhatva
Távol pásztortüz lángja gyúl.
. . . . Ki gyújt tüzet mi éjszakánkban,
Hogy melegitő, fényes lángban
Várhassunk, hajnal, tégedet?
Tettek kora . . Isten veled!

Mert jönni kell az uj sugárnak,
Keletnek föllángolni kell!
Ez uj hajnalra miljók várnak,
Egy uj életre törni fel . . .
A hunyó nap nincs eltemetve.
Ébredj, boruló lélek kedve!
Van uj nap kelte . . . odaát . . .
Uj hajnalig . . . jó éjszakát!

Varady Antal.

MÁMOR.

REGÉNY. 48.

Irta: GABRIELE D'ANNUNZIO

Az imént nem sirt belőlem valami ebben a zenében?

Valaki sirt és nyögött lesujtva az aggodalom által. Valaki sirt, jajgatott, istenhez kiáltott támegatásért könyörgött, egy imát mondott, mely ég felé emelkedett, mint egy láng. És a lelket, a mely kiáltott, meghallgatták; imádkozott és meghallgattatott; világosság szállt le hozzá a magasból, örömkiáltások hallatszottak, végre igazság és békesség vette körül, megpihenhetett az ur kegyelmében.

Mindig vigaszt találok a gyermekemben; minden lázamat meggyógyitja, mintha csodabalzsama volna.

Alszik, a beárnyékolt lámpa derengése mellett, mely olyan szelid, mint a hold fénye. Fehér arcza, mely fehérségben a fehér rózsa üde szinével vetekszik, majdnem eltünik a sötét haj tömegében. Ugy látszik, mintha szemhéjainak finom szövete nem lenne képes a ragyogó szemeket elrejteni. Föléje hajolok és nézem; és az éj összes hangjai elnémulnak reám nézve; és a némaságot nekem csak az ő életének rithmikus lélegzetvétele szakitja meg.

Érzi anyjának közelségét. Emeli az egyik karját és ujra leboesájtja; mosoly játszik ajka körül, a mely ugy nyilik ki, mint egy gyöngyszerü virág. Minél tovább nézem, annál jobban látszik szemem előtt egy testnélküli lénynek, egy *as dreams are made on* szövetből idomitott teremtésnek.

Fel fog nőni az én szeretetem, az én nagy, az én egyetlen szeretetem lángja által táplálva és körülölelve . . . Óh Desdemona, Ofélia, Cordélia, Julia! Oh Titania! Oh Miranda!

Szeptember 24. — Nem birok határozni, nem birok tervet alkotni. Átengedem magamat ezen egészen uj érzésnek, szemet hunyok a távoli veszély előtt, beiogom fülemet a lelkiismeret böles intései előtt, azzal a remegő bátorsággal, a melylyel valaki egy meredély széléhez mer menni, hogy ibolyát szakitson.

Semmit se fog az én ajkaimról megtudni; és én semmit se fogok az ő ajkairól hallani. A lelkek rövid időre együtt fölszállnak az ideál magaslatára, nehány kortyot isznak a kiapadhatatlan forrásokból és azután mindegyik ismét a maga utján fog tovább haladni, nagyobb bizalommal és kevésbbé szomjasan.

Milyen csend van a légben ma délután! A tenger kékesfehér tejszinü, mint egy opál, mint egy muranoi üveg és itt-ott olyannak látszik, mint egy kristály, melyet egy lehelet elhomályositott.

Olvasom Perey Shellyt, ezt a költőt, a kit ő szeret, az isteni Arielt, a ki a világosságból táplálkozik és az istenek nyelvén beszél. Éjszaka van. Mögöttem olyan közel, hogy majdnem megérint, van az árnyék. Érzem őt, a mint rám tekint; mint a hogy tegnap, zongorázás közben éreztem a tekintetét, a nélkül, hogy láttam volna.

Szeptember 25. — Istenem, istenem! A mikor szólitott, azon a hangon, azzal a remegéssel, azt hittem, hogy keblemben megreped a szív, s hogy elájalok. — „Soha se fogja megtudni, — mondta ő — mennyire öné a lelkem."

A kutak fasorában voltunk. Hallgattam a vizeket. Már semmit se láttam; már semmit se hallottam; ugy éreztem, mintha minden tárgy eltávolodnék tőlem, mintha a talaj alámerülne, s mintha életem minden egyébbel, eltünnék. Emberfölötti erőlködést tettem és Delfina neve jött az ajkamra, őrült kedvem támadt hozzá sietni, hozzá menekülni, megszabadulni. Háromszor kiáltottam a nevét.

Szivverésem a közbeeső szünetekben megszünt; üterem megállt, s szájamból nem röppent el lélegzet.

Szeptember 26. — Igaz lenne? Nem az én eltévelyedett szellemem csalódása? De miért látszik az a tegnapi óra olyan távolinak, olyan nem igaznak?

Tovább beszélt velem, hosszasan, egészen közel hozzám, mialatt én félálomban a fák alatt jártam. Milyen fák alatt? Ugy éreztem, mintha lelkem titkos ösvényein haladnék, virágok közt, a miket lelkem szült és mintha láthatatlan szellem szavait hallgatnám, a ki egykor lelkemből táplálkozott.

Még hallom az édes, a rettenetes szavakat.

Igy szólt: Az élet minden igéreteiről lemondanék, ha szivének egy kis zugában lakhatnám, . . .

Igy szólt: . . . kivül a világon egészen az ön lényébe elmerülve, örökre, mind halálig. . . .

Igy szólt: Az a részvét, a mely öntől jön, drágább lenne a többiek szenvedélyénél. . . .

— Már az ön jelenléte is elég, hogy mámorba ejtsen. Éreztem ereiben folyni, mint egy vérfolyamot és éreztem, a mint lelkemet elfoglalta, mint egy emberfölötti érzés. . . .

Szeptember 27. — Midőn a pagony szélén azt a virágot szakitotta — nem neveztem öt életem életének?

Midőn a kutak fasorán át hazafelé mentünk és a kut előtt megállottunk, a hol először beszélt, — nem neveztem őt életem életének?

Midőn a füzért a négyes szoborról levette és a leányom kezébe tettem, nem adta akkor tudtomra, hogy ama versben ünnepelt nő már le van tárgyalva és hogy én, egyedül én vagyok a reménysége? És nem neveztem öt akkor is életem életének?

Szeptember 28. — Milyen sokáig váratott magára a gyüjtemény?

Hány óra hosszat, amaz óra után küzdöttem és szenvedtem, hogy a lelkiismeretem mélyeig hatoljak, hogy a dolgokat az ő valódi világitásukban láthassam, hogy a történtet biztos és nyugodt igazságosságban megitélhessem, hogy határozhassak, hogy kötelességemet fölismerhessem. Önmagamhoz menekültem; az ész megzavarodott, az akarat megtörtént, a fáradozás hasztalan volt. Majdnem ösztönszerüleg kerültem az alkalmat, hogy vele egyedül maradjak; mindig Francesca és gyermekem közelében tartózkodtam, vagy a szobámban maradtam, mint egy mentsvárban. A mikor szemem az övével találkozott, ugy képzeltem, mintha mély és csengő szomszédságot olvasnék ki belőle. Nem tudja, hogy mennyire, de mennyire szeretem?

Nem tudja és soha sem is tudja meg. Ez az akaratom. Igy kell cselekednem. Bátorság!

(Folyt. köv.)

hivatkozott, a melyért *áldozatoktól visszariadni nem szabad.*"

Ha e fejedelmi szavak csakugyan szóltak nekünk is, mi viszont szomoru tapasztalatokra hivatkozhatunk. A monarkia érdekét, azt a bizonyos nagyhatalmi állást emlegették nekünk mindig, e czimen kértek tőlünk mérhetetlen áldozatokat s miközben mi ezek alatt az áldozatok alatt megroskadtunk, szinte elfelejtették velünk, hogy *nekünk* is vannak érdekeink. Most pedig, mikor ennek tudatára ébredt az egész magyarság, rebellisnek minősitenek minden nemzeti törekvést.

Már pedig most az egyszer nekünk a mi törekvéseink lesznek és maradnak százezerszerte fontosabbnak minden nagyhatalmi álomnál.

*

Ő felsége galicziai utjáról egyébként a következő távirati tudósitások szólnak:

Lemberg, szept. 13.

A királyt egész utján az ország határától a fővárosig az összes gazdagon diszitett állomásokon lelkes hódolattal fogadták. A pályaudvaron a király érkezését gróf Potocki helytartó, gróf Badeni Szaniszló, országos marsall, a katonai hatóságok fejei és a város feje, dr. Malahovski várták. Miután a király a jelenlévőket üdvözölte és végighaladt a diszszázad előtt, az óriási számu közönség lelkes éljenzése között a ruthén egyházházhoz vonult, a hol a főpapság fogadta és résztvett az istentiszteleten. Folyton tartó éljenzés között folytatta utját az uralkodó a helytartó jobbján ülve a katolikus székesegyház felé, hol csendes misét hallgatott. Innen a király a helytartósági palotába hajtatott, hol mindenekelőtt a német és orosz konzult fogadta magánkihallgatáson. Ezután következtek a hivatalos fogadtatások.

Badeni országos marsall ő felségét a tartománygyülés élén hosszabb, részben német, részben ruthén és részben lengyel hódoló beszédben üdvözölte, köszönetet mondva az uralkodónak és kifejezést adva a király iránt érzett benső szeretetnek.

Felséged jogara alatt — ugymond — biztositva van nemzeti fejlődésünk, melyet csak egy belső rendjében erős és kifelé hatalmas monarkia biztosithat. Ezért az ország képviselői igyekeznek mindazon akadályokat és nehézségeket, a melyek egy hatalmas monarkia fejlődésének utját állhatják, elháritani. Az országos marsall köszönetet mondott a királynak a legutolsó árvizkárok, valamint az országos támogatásra adott nagylelkü ajándékáért, azonban hangsulyozta, hogy a folyamszabályozások lehetőleg gyors keresztülvitele az egyetlen mód a lakosságnak az évenkint ismétlődő vizkároktól való megóvásra. Szóló kiemelte, hogy mindenesetre fontos körülmények azok, a melyek a tartománygyülés hosszabb ülésezését megakadályozzák, azonban azon reménynek adott kifejezést, hogy hosszabb, évenként ismétlődő tartománygyülések bizonyos félreértések és az országot lakó nemzetiségek közötti különbségek eloszlatására leginkább alkalmatosak.

Beszédét ő felségének látogatásáért való köszönettel fejezte be és áldást kivánt az uralkodóra.

A király válaszolván, azt mondta, hogy nem akarta elmulasztani az alkalmat arra nézve, hogy bárcsak rövid időre megjelenhessék azon tartomány székhelyén, a mely szivéhez oly közel fekszik. Köszönetet mondott a kifejezett érzelmekért és megelégedésének adott kifejezést azon, hogy a tartomány képviselői át vannak hatva annak tudatától, hogy az állam rendjére és annak szellemi és anyagi akadálytalan fejlődésére, valamint a *monarchia kifelé való hatalmi állására*, mi feltétlenül szükséges, és hogy *áldozatoktól, melyeket a közjóra való tekintettel viselni valamennyien hivatottak, nem riadnak vissza.* Az uralkodó kiemelte, hogy a nemzetiségi és társadalmi különbségek kiegyenlitése legjobban a tartománygyülésnek a pozitiv feladatok terén való fáradhatatlan munkálkodásával lehetséges és teljes elismeréssel adózott a galicziai tartománygyülés komolyságának és értelmes és tárgyilagos munkálkodásának.

A király beszédét zajos *hoch*-kiáltásokkal fogadták.

Majd a bukovinai országos választmány küldöttségének fogadtatása következett, melynek országos főnöke, *Lupul* mondott hódoló beszédet, majd pedig *Puzyna* biboros. A papság fogadtatása után a lembergi községtanácsot fogadta a király, akit *Malachowski* városi elnök üdvözölt.

A király válaszában azon reményének adott kifejezést, hogy nem messze jövőben alkalmat fog találni arra, hogy a főváros fellendüléséről személyesen győződhessék meg és az egész lakosságnak hódolatáért köszönetét fejezte ki. Czernovicz tartomány főváros küldöttségének, különböző testületeknek és méltóságoknak fogadtatása után miután ismételten köszönetet mondott a szivélyes fogadtatásért, folyton tartó ovácziók közepette folytatta utját *Chlopy* felé, ahová délután 2 óra után robogott be az udvari vonat.

Az egész uton iskolás gyermekek virágot szórtak az utra. Ő felsége 3 órakor érkezett Chlopyba, hol a kastély ura, gróf Lankoronski és neje, valamint báró De Vaux üdvözölték a királyi villa előtt. A királylyal egyidejüleg érkeztek *Potoczki* helytartó, *Badeni* országos marsall, *Puzyna* biboros és *Javorszki*, valamint gróf *Tarnovszki* orszaggyülési képviselők, kik, valamint gróf Lankoronski és a kerületi marsall meghivást nyertek a diszsátorban tartott ebédre. Az ebéd előtt báró *Beck* vezérkari főnök bemutatta a királynak a tábornoki kart és a jelenvolt tiszteket. Délután 4 óra után ő felsége gyalog *Bolfras* főhadsegéd kiséretében gróf Lankoronszki látogatására indult. A látogatás 20 perczig tartott. A közönség, a hányszor csak megjelent a király, mindannyiszor lelkes hoch-kiáltásokba tört ki. A királynak három kérvényt személyesen nyujtottak át. Holnap kora reggel a király a hadgyakorlat szinterére indul.

A bányászok kongresszusa.

— *Távirati tudósitás.* —

Az Országos magyar bányászati és kohászati egyesület ma tartotta Petrozsényben a kongresszusát. A gyönyörü határszéli városkában nagy számmal érkeznek mindenünnen a vendégek. A kongresszus tanácskozásait gróf *Teleki* Géza vezette. Ott voltak:

Graenzenstein Béla államtitkár mint a kormány képviselője, *Barcsay* Kálmán hunyadmegyei és *Pogány* Károly krassószörénymegyei főispán, *Chorin* Ferencz főrendiházi tag, mint a vendéglátó salgótarjáni társaság elnöke, *Frischmann* J. Frigyes, e társaság igazgatója, *Jelinek* Lajos vasuti főfelügyelő, e társaság főfelügyelőbizottságának tagja, báró *Nopcsa* Elek és *Heincz* Hugó országgyülési képviselők, *Mara* László alispán, *Farbaky* István főbányatanácsos, *Sobo* Jenő, a selmeczbányai bányászati akadémia igazgatója, *Gálócsy* Árpád egyesületi titkár, *Téglás* Gábor főigazgató, *Münnich* Kálmán és *Andreics* János bányatanácsosok, valamint a bányászati és kohászati egyesület számos tagja.

Gróf *Teleki* Géza a megnyitójában hangsulyozta az egyesület napról-nagra való erősbödését, a mi egyuttal a hazafias, nemzeti szellemü munka erősbödését is jelenti. Utána *Graenzenstein* Béla államtitkár szólt s kimentette *Lukács* László pénzügyminisztert, a ki nem jött el, mert »a mai helyzet nem olyan, hogy eljöhetett volna.« Majd felolvasták a miniszter és dr. *Wekerle* Sándor sürgönyeit, a kiket kongresszus táviratilag üdvözölt.

Ezután *Chorin* Ferencz főrendiházi tag, a salgótarjáni bányatársulat elnöke mondotta a nagyszabásu hatásos beszédet:

Mélyen tisztelt közgyülés! Oly időpontban, midőn a politikai küzdelmek izgalmai az ország figyelmét teljesen lekötik, összegyült a magyar bányászok és kohászok vezérkara az ország határszélén, hogy beszámoljon mult évi müködéséről és megszemléije azon müveket, melyeket a magyar munka és vállalkozási szellem a Zsil-völgyében létesitett.

Nem volnánk magyarok és nem hazafiak ha az a küzdelem, mely a nemzet jogainak kihivása körül folyik s az országgyülés müködését már hónapok óta zsibbasztja, nem foglalkoztatná a mi agyvelőnket és nem dobogtatná meg a mi szivünket is. De bármily magasra csapkodnak is a politikai küzdelem hullámai, a nemzet termelő munkásságának egy perczig sem szabad szünetelni s a szolgálatában álló férfiaknak kettőzött buzgalommal kell kötelességüket teljesiteni, nehogy ez a válság, mely politikai életünket megdermeszti, átharapódzék a közgazdasági térre és az ország mérhetetlen kárára gyöngitse annak produktiv erejét. (Helyeslés.) Midőn tehát mi, *mint az ország hü fiai, a nemzet küzdelmeiből kivesszük a magunk részét*, nem szabad megfeledkeznünk azokról a kötelességekről, melyek állásunkból, élethivatásunkból reánkháramoltak, a *nemzeti termelés* azon jelentékeny ágazatának gondozásáról és előbbreviteléről, melyet a bányászat és kohászat képvisel. (Élénk tetszés.)

A magyar nemzet helyzete aránytalanul nehezebb, mint más nemzeteké, melyet már kiépitették állami szervezetüket és rég tul vannak azokon a kérdéseken, melyeket közéletünk ural és melyek lekötve tartják a nemzet alkotóerejét. Nekünk egyrészt *őrt kell állani, hogy azok a sánczok, melyek állami önállóságunkat biztositják, le ne döntessenek*, (Helyeslés.) másrészt erőnket a gazdasági térre kell irányitanunk, a hol elmaradtságunk óriási, hol ennyi teendő vár az államra és társadalomra, hogy kibontakozzék a kezdetleges és egyoldalu gazdasági rendszerből, mely a nemzetet többé fentartani és az állami terhek fokozódó mértékével lépést tartani nem képes. (Élénk helyeslés.)

E meggyőződés benyomása alatt a magyar bányászok és kohászok közgyülése az ország oly részét választotta tevékenysége szinhelyéül, melynek megerősitése, a magyar kultura és magyar munka által való megszállása elsőrendü állami érdek. (Helyeslés.) Nem az erőszak, nem az elnyomás, hanem a magasabb kultura és a jólét megteremtése által kell ezen részeket erős és megbonthatatlan kötelékekkel az egységes és oszthatatlan magyar államba beolvasztani, melyeket részint földrajzi, részint ethographiai okokból nem hatott át a magyar állameszme vérkeringése. Ily exponált területeken minnen nagyobb ipari alkotás, mely a magyar értelmiségnek és vállalkozói képességnek köszöni létét, egy-egy erőssége a nemzetnek, mely őrt áll érdekei felett, mely bizonyságot tesz alkotó ereje mellett. Alkotó ereje mellett, mely versenyre tud kelni közgazdasági téren is és legyőzve a természet mostohaságát, jólétet tud meghonositani az ország legelhagyatottabb, legtávolabbi zugában is. (Élénk tetszés.)

Üdvözlöm tehát önöket, Uram, Petrozsényban, mint a nemzeti munka előörseit. Önök Uraim, a nemzeti termelés egy nagy ágazatát képviselik az állami közigazgatás és a vállalkozás szolgálatában. Önök vezetésére közel százezer munkás van bizva, az önök közremüködésével a magyar bányák és kohók évi termelésének értéke meghaladja a 120 millió koronát. Az önök feladata ezen nagy vállalatokba befektetett tőke érdekeit összhangzásba hozni a munkások jogos igényeivel. Önök hivatása életük s egészségük koczkáztatásával leszállni a föld mélyébe felkutatni a benne rejlő értékes javakat és azokat az ország számára megközelitővé tenni. A nemzet produktiv értelmisége ezen kiváló tényezőjének megjelenése nagy örömmel és büszkeséggel tölti el azon társulatot, mely a bányászat terén nehéz és sok tekintetben kezdeményező munkát végzett. Igazgatóságunk, tisztviselőink és 8000 munkásunk nevében üdvözlöm Önöket és büszkének érezzük magunkat, hogy müveinket Önöknek bemutatjuk. (Lelkes éljenzés.)

Tekintsék meg a különböző társulatok bányáit és birálatuknál vegyék szemügyre, hogy a Zsilvölgyben, a hol ma évenként 10 millió mm. Szenet termelnek egy emberöltő előtt még teljes vadon volt. Az állam, mely kezdeményezője volt a zsilvölgyi bányászatnak, a többi társulatok, melyek nyomában hatoltak be az ország egyik legtávolabbi vidékébe, nagy kulturmunkát teljesitettek, midőn a hajdan elhagyott völgyekbe belevitték a magyar munkát, a magyar vállalkozást a mi ezzel karöltve jár, a magyar állam iránti törhetetlen szeretet és hüséget (Lelkes éljenzés). S ha mindennek szemlélete az Önök elismerését fogja kivivni, akkor ez kitartásra s további munkálkodásra fog bennünket serkenteni. (Tetszés).

A bányász, midőn a föld mélyébe száll, jó szerencsét kiván magának és társainak. Ezt kivánom én is, Uraim, Önöknek, midőn munkájukat megkezdik. Szerencse és siker kisérje az Önök müködését itt és más téren is, az Önökre bizott nagy termelési ág s ezzel az egész ország, végül pedig saját személyük s családjuk javára. (Lelkes, hosszas éljenzés.)

Ezután Telekdi Róth Lajos főbányamester, Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter képviselője üdvözölte a kongresszust. Majd Farbaky István főbányatanácsos köszönetet mond »ügyvivő alelnökké történt megválasztásáért. Farbaky tájékoztatja a selmeczbányai akadémiának ujjászervezéséről a kongresszust és elismeréssel emliti meg, hogy Barcsay Kálmán főispán és Mara László alispán a kongresszus ügyét mily hatékonyan mozditották elő.

Barcsay meleghangu köszönetet mond azért, hogy a kongresszus megtartása helyéül Hunyadvármegyét jelölték ki. Szalóczy Árpád előterjeszti ezután nagy gonddal és szakavatottsággal szerkesztett titkári jelentését, melyet az egyesület éltetéssel fogadott. A jelentés megvilágitja az egyesület életét és tevékenységét. A jelentést tudomásul vették és elismerést fejeztek ki a titkárnak buzgalmáért.

Ezután fölülvizsgálják a mult évi számadásokat, azokat jóváhagyják és megadják a fölmentvényt. Szalóczy titkár bejelenti, hogy a gróf Teleki Géza-dijra pályázat nem érkezett és uj pályázatot tüznek ki. Majd jóváhagyják a Holz Vilmos siremlék-bizottságnak jelentését. Elhatározták, hogy a leleplezés nagyobb ünnepségek mellőzésével fog megtörténni. Majd megállapitották a jövő évi munkaprogrammot és költségvetést, valamint a vagyonkezelésre vonatkozó intézkedéseket és azt, hogy a jövő évi közgyülés Budapesten lesz. Az időt az elnökség állapitja meg. Ezután dr. Valkay Bélát közfelkiáltással választotta meg a közgyülés választmányi taggá.

Porubszky Béla a kormányhoz intézendő feliratot inditványoz, melyben a kutatások és feltárások költségeire évenként legalább fél millió korona folyósitását kéri. Erdősy Lajos szakkönyvtár létesitését javasolja. A közgyülés ezuttal mindkét inditvány felett napirendre tér. Néhány jelentéktelen javaslat és inditvány elintézése és félórai szünet után Söpkéz Sándor főfelügyelő tartott rendkivül érdekes és tanulságos előadást az elektromos üzemről a nagy vasutakon a hazai szén- és vizviszonyokra való tekintettel. Söpkéz előadásáért, melyet a kongresszus zajos helyesléssel fogad, az elnök köszönetet mond. Végül Münnich Kálmán bányatanácsos inditványára gróf Teleki Géza elnöknek a közgyülés tapintatos vezetéseért és az egyesület ügyeinek lelkes előmozditásáért zajos éljenzés között jegyzőkönyvi köszönetet szavaz és a közgyülés 12 órakor véget ért.

Délután 1 órakor a kiállitási csarnokban a salgótarjáni bányatársulat diszebédjén ötszázötvenen vettek részt. A banketet nagyszámu hölgyközönség nézte végig. Gróf *Teleki* Géza elnök szép pohárköszöntőben éltette a királyt, *Chorin* Ferencz pedig lendületes tósztban köszönt az egyesület diszelnökeire, Wekerle Sándorra, aki maga a zsenialitás, duzzadó erő, akinek nevéhez parlamenti küzdelmeink legfényesebb lapjai füződnek (Lelkes éljenzés), akire most is várakozásteljes bizalommal tekint a nemzet, tőle várva a nehéz politikai helyzetből való kibontakozást (Lelkes éljenzés), valamint Lukács László pénzügyminiszterre. Ezután még számos pohárköszöntő hangzott el. A többi közt Graenzenstein államtitkár Chorin Ferencz elnökre, Frischmann és Reisman igazgatókra üritette a poharát. Délután Barcsay főispán, a kiállitás védője megnyitotta a gazdasági és ipari dijazással egybekötött tenyészállat-kiállitást, melyet egész délután ezrével látogattak. Este 9 órakor fényesen sikerült hangversenyt rendeztek, amelyet tánc követett.

A szocziálisták hadüzenete.

Népgyülés a Tattersallban.

Nagy közönség előtt tartották meg a budapesti szocziáldemokraták a Tattersallban népgyülésüket, melynek programmjára a politikai helyzet megbeszélését tüzték. A gyülés vezérszónoka Bokányi Dezső volt, aki heves támadással fordult a függetlenségi párt ellen, a mely a párt kivánságához képest nem forditja most egész erejét az általános választási jog kivivására. A népgyülés ezután határozatot fogadott el, a melyben magát a függetlenségi párt ellenségének deklarálja.

Sietünk konstatálni, hogy a függetlenségi pártot ez a határozat nem lepi meg. Hisz csak természetes, hogy a függetlenségi párt, amelynek zászlajára a magyar hazafiság van felirva, a szocziáldemokrácziával, a melynek a kozmopolitizmus a vezető eszméje, nem egy uton keresi a sikert. Mindenesetre sajnalatos, hogy a szocziáldemokrata-párt, a mely a közszabadságokért folytatott küzdelemben egyideig egy uton haladt az ellenzékkel, megváltoztatta a véleményét. De különösebb jelentőséget ennek tulajdonitani ninesen ok.

Egyebekben a mai gyülésnek különös érdekességet adott az, hogy az interparlamentáris konferenczia alkalmából itt időző külföldi szocziálisták is felszólaltak. A gyülésről a következő tudósitásunk számol be:

A szoczial-demokrata párt ma délután tartotta a Tattersall nagy-csarnokában a népgyülését, melyen körülbelül harminczezer ember vett részt. A népgyülés elnöke dr. Goldner Adolf volt.

Elsőnek Rorgue asszony, a párisi Action szerkesztője szólalt fel, aki szenvedélyes beszédével a franczia forradalom fanatikus nő-szereplőire emlékeztetett. Szerinte akkor lesz meg a béke, ha a proletárság kürtja a magántulajdont. A nemzeti vivmányok hangoztatásával csak port hintenek a nép szemébe. Közömbös, hogy magyarul, vagy németül vezénylik-e a népre sztrájkok idején a sortüzet. Szavait ezzel a felkiáltással végezte: »Éljen a szocziális forradalom!«

A külföldiek közül aztán Founnement Leo, a belga szocziálisták hires vezére, dr. Lollini Viktor olasz képviselő, Brustlein Alfréd, a svájczi nemzeti tanács tagja szóltak, a kik mind temperamentumos módon fejtegették az internationális szocziáldemokráczia igéit. Valamennyinek a beszédét magyarul is tolmácsolták.

Utánuk Bokányi Dezső lépett a szószékre. A szabadelvü párt ellen támad, mely harminczöt éves uralma alatt jogtalanná tette a népet. Majd a függetlenségi párttal foglalkozott. Szerinte a párt állást foglalt a militarizmus ellen, de csak a nemzeti követelmények elérése lelkesiti. Háromszor szólitották fel a pártot a szocziálisták, hogy küzdjön az általános választási jogért, a melylyel a katonai követeléseket is meg lehetne hiusitani, de visszautasitották a követelést. Igy a függetlenségi pártot a szocziálisták ellenségük gyanánt fogják tekinteni.

Bokányi beszéde után határozati javaslatot olvastak fel, a melyben a szocziálisták kimondják, hogy a függetlenségi pártot, mert nem az általános választói jog küzdelmének főczélja, ellenségnek tekinti, a kormányt pedig felelőssé teszi az öreg bakák benntartásáért.

A javaslatot természetesen elfogadták a szocziálisták, a kik a gyülés után rendben szétoszlottak.

*

A *keresztén-szocziálisták* is tartottak ma gyülést Laktanya-utcza ötödik szám alatt lévő vendéglőben. A megjelent munkások között sok szocziáldemokrata is volt és ezek nagy zaj közepette azt követelték, hogy szocziáldemokrata legyen az elnök. Ugy is történt, amennyiben *Gilicen* István szocziáldemokratát választották meg elnökül. Ezután *Huszár* Károly keresztyén-szocziálista a munkások helyzetét fejtegette, de nem akarták meghallgatni. *Himfy* József szocziáldemokrata szintén nagy zaj közepette beszélt, ugy, hogy az elnök végül kénytelen volt az ülést bezárni.

Vilmos császár Magyarországon.

— *A baranyai vadászatok.* —

Vilmos német császár uralkodása óta immár harmadszor lépett a magyar földre. Most is a szomoru történelmi nevezetességü mohácsi határt kereste fel.

A mohácsi palyaudvart — mint nekünk táviratozzák — déli egy órakor a rendőrök kettős kordonnal zárták el. Frigyes főherczeg egy órakor érkezett a Sophie gőzhajón a kikötőbe Kőriserdőből. Mindjárt megérkezése után a főherczeg hajójára kérette Fejérváry Imre báró főispánt, a kivel együtt a császár fogadására megjelentek. Ott voltak még a fogadáson Koszits Kamil alispán, Szinkovich Károly és Jilly Viktor főszolgabirók Szelestey Károly csendőrezredes kerületi parancsnok és mások.

Fél két órakor *Frigyes* főherczeg megjelent a császársátor előtt. A diszes sátorban gobelin képek, a német császár és királyunk márványmellszobrai voltak elhelyezve. A vasut megállóhelyétől a sátorig szőnyeg volt leteritve. A kikötő állomás előtt diadalivet állitottak fel, amelyen a német császár czimere fölött császári korona volt elhelyezve ezen följirattal: *Gott mit uns!* Az egész diszités kizárólag magyar. A kordonon kivül mintegy kétezer főnyi közönség volt, kik festői képet nyujtottak a fiatal, szép sokacz leányokkal, kik nemzeti viseletükben, müvirágból, piros himzésből és aranyhimzésü pártából álló hajékükkel jöttek el.

Pontban két órakor robogott be a császár kéksárga szinü hat kocsiból álló udvari vonata. Az utolsóelőtti kocsiból szállott ki *Vilmos* császár vadászöltönyben, jobb kezében hosszu, görbe kampós, egyszerü fabottal. A vasuti kocsi lépcsőjénél *Frigyes* főherczeg fogadta, akit szivélyesen megölelt e szavakkal:

— *Na, wie gehts denn Fritz?*

Majd rövid beszélgetést folytatott házi urával. A császár kitünő szinben van. Közöld szinü gyapotruhában, hosszu sárga lakczipőben volt, jobboldalán vadászkés, baloldalán szarvasölő, széles karimáju kalapján két fekete és egy fajdkakastoll. A mint elhagyta Frigyes főherczeget, a császár a sátor előtt fogadta báró Fejérváry főispán jelentkezését.

A főispán beszédére a császár örömének adott kifejezést, hogy néhány napot a vármegye területén tölthet. Majd sorban fogadta Szelestey Károly ezredest, Koszits Kamill alispánt, Szipkovics Károly mohácsi és Jilly Viktor baranyavári főszolgabirákat, a kiknek járásaiban a főherczeg tulajdonát képező vadászterület fekszik.

A császárnak mindenkihez volt néhány nyájas szava, szivesen emlékezve vissza a régiekre. A közigazgatási tisztviselők bemutatkozása után Thally Emil miniszteri tanácsos mutatkozott be, mint a Dunagőzhajózási társulat igazgatója. Majd Ludvigh Gyula államvasuti igazgatót szólitotta meg. A sátor keleti oldalán külön csoportban állott Frigyes főherczeg kisérete, melyet a főherczeg maga mutatott be. A régieket a császár kedves ismerősökként üdvözölte. Időközben az udvari vonatot elhagyta a császár kisérete is. A fogadtatás után megindult a menet hajóra. Elől haladt a főispán, kit a császár, kezében botjával gesztikulálva, *Frigyes* főherczeggel követett.

A császár gyors léptekkel haladt el a közönség sorfala között, örömmel viszonozva a feléje hangzó lelkes éljenzést. A császár körülnézve a hajón, azonnal a fedélzetre ment, hol Frigyes főherczeggel beszélgetett. A mint a császár a hajóra lépett, felvonták az árboczra a császári zászlót. A hajó elindulása előtt Bene Károly mohácsi postafőnök átadta a császárnak érkezett leveleket és táviratokat. A császár után egy második hajón a személyzetet és a podgyászt szállitották el.

Délután fél 4 órakor *Vilmos* császár, *Frigyes* főherczeg és *Löwenfeld* tanárok Prokopfoknál kiszállottak és innét a császár *Daukoupil* Adolf fővadász vezetésével ment az első cserkészésre a karapanesai vadászterületre, mig *Löwenfeld* tábornok, *Nemegyey* Ákos igazgatóval és *Prónay* kamarással a karapanesai vadászlakba mentek, honnét a tábornok szintén cserkészésre indult. A császár háromnegyed öt órakor érkezett a vadászterületre, hol másfél órai vadászat után pompás 16 agancsos szarvast és páratlan 14 agancsost lött. A gyönyörü vadászzsákmánynak anynyira megörült, hogy táviratilag értesitette róla a feleségét.

Esti fél nyolcz órakor volt az estebéd, melyen a császáron kivül *Frigyes* főherczeg, *Löwenfeld* tábornok, dr. *Inhof* törzsorvos, *Nemegyey* Ákos vettek részt. Holnap kora hajnalban és este a karapanesai területen vadászik a császár, mivel a legszebb vadpéldányok ott vannak.

Az uralkodó mulatsága azonban nem teljesen zavártalan. Az olasz kormány ugyanis arról értesitette a belügyminisztériumot, hogy három anarchista — *Pigneti*, *Bambin* és *Mahsin* — és két anarchista érzelmü diák Magyarország felé vette utját. Ennek a következése az, hogy a német császár körül megkettőzték az őrséget.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hirek.** *Alexandra* angol királyn Helsingörbe érkezett. — *György* görög király szeptember hó huszonnyolczadikán érkezik Bukarestbe.

— **Kossuth-szobor Békés-Csabán.** *Békés-Csabaról* táviratozzák, hogy már befejezték a Kossuth-szobor költségekre megkezdett gyüjtést. A polgárság adományából négyezer korona gyült össze. A szobrott 1904. tavaszán állitják fel. A békéscsabai polgári-kör e hó 19-én *Kossuth* Lajos születésenapja évfordulóján lakomát rendez, a Kossuth-serlegből *Fábry* Károly ügyvéd üriti a legnagyobb magyar emlékére áldomást.

— **A Petőfi-társaság megnyitó ülése.** A nyári szünet után ma gyültek össze először a Petőfi-társaság tagjai. Miután Herczeg Ferencz alelnök üdvözölte a megjelenteket, Bodnár Zsigmond A *tragédia* czimü munkáját olvasta föl. Ebben azt mutatja ki az iró, hogy az ő ismert hullám-elméletét — amely szerint a reálizmust az idealizmus váltja fel — a különböző korszakok tragédiái is hiven követik. A tetszéssel fogadott fölolvasás után *Pósa* Lajos mutatta be, tapsoktól kisérve néhány szép költeményét, melyek közül egyét lapunk tárczarovatában közlünk. Utoljára Herczeg Ferencz olvasta föl »A mészáros« czimü novelláját. A jeles iró a kurucz világból vette tárgyát és a közönség, ugyszólván, minden mondatát tüntető tetszéssel fogadta. A felolvasó ülés után zárt ülés volt, amelyen Szana Tamás főtitkár jelentette, hogy Komócsy József siremléke Zala György vésője alól kikerült, leleplezési ünnepe október hó végén lesz. Az ünnepélyen Herczeg Ferencz beszédet tart, Zempléni Árpád pedig költeményt szaval. Még a Petőfi-ereklyék megőrzése került szóba és azután az ülés véget ért.

— **Kik a felelősek?** *Matuska* polgármesterhelyettes a szerdai közgyülésen jelentette be, hogy *Lung* tanácsos a Párisi áruház tüzveszedelme ügyében befejezte a vizsgálatot s részletes jelentést tett neki. A jelentés sulyos vádat emel a hetedik kerületi elöljáróság kerületi mérnöke ellen, aki a kerepesi-ut 38. számu házat nem hasonlitotta össze a ház tervrajzával. A terv szerint a kapubejáratot két tüzállófal alkotta, de *ezt a két falat nem épitették meg*. Az áruház tüzrendészeti ellenőrzése szintén a mérnök hibájából maradt el. A *tüzoltóság* is nagy hibákat követett el. Igaz, hogy azért érkeztek késön, mert nem kaptak idejében telefon jelentést. A legénység is hiányosan van felszerelve, az elavult tömlők hasznavehetetlenek. Menti a tüzoltóságot, hogy kevés a legénysége.

— **Rákóczi emléke.** A főváros polgársága október 11-én ünnepli Rákóczi emlékét. Az ünnepség előkészitésére szerdán, e hó 16-án este fél 8 órakor a kőbányai régi sörház kertjében népgyülést tartanak, a melynek *Hock* János képviselő lesz az elnöke. — *Kispesten* ma ünnepelték Rákóczi emlékét. Reggel nyolcz órakor a község képviselőtestülete rendkivüli közgyülést tartott, a mely egyhangulag csatlakozott ahhoz az óhajtáshoz, hogy a Rákóczit megbélyegző törvényt hatályon kivül helyezzék. Majd elhatározták, hogy a Kossuth-szobor létesitéséhez a község ezer koronával hozzájárul. A polgárság Rákóczi-ünnepe délután folyt le a szinházépületében lelkes tüntetések közt. A dalkör elénekelvén a Szózatot, dr. *Pruzsinszky* Pál református főgimnáziumi tanár a nagy idők vezéreit méltatta. *Farkas* Jenő több kurucznótat adott elő, *Formanek* Erzsi és Gizella több verset szavallak, *Szalay* Károly református főgymnásiumi tanár pedig ez alkalomra irt ódáját szavalta el hatással. A szózattal véget ért az emlékezetes ünnepély. — *Sopron* város közönsége pártkülönbség nélkül e hó huszadikán fogja megülni Rákóczi emlékezetét. — A tiszaujlaki Rákóczi-emléket, a mit a nagy fejedelemnek 1703. évi julius 14-iki tiszabecsi győzelme emlékére állit fel Szatmár vármegye, Ugocsa vármegye és Szatmárnémeti város, e hó 20-án leplezik le országos ünnep keretében. Az ünnepség délelőtt tiz órakor lesz. Gróf Csáky László, Ugocsa vármegye főispánja ünnepi megnyitó beszédet mond, dr. Fechtl János II. Rákóczi Ferenczet méltatja, Illyés Bálint országgyülési képviselő elszavalja »Rákóczi visszatér« czimü költeményét, Major Gábor tárogatón előadja Rákóczi kesergőjét, Nagy Sándor vármegyei főjegyző leleplező beszédet tart, majd Domahidy István Szatmármegye törvényhatósága nevében átadja az emlékmüvet Ugocsamegye törvényhatóságának, a melynek nevében dr. Varga János veszi át. Délben diszebéd lesz.

— **A marseillei pestis.** Párisból táviratozzák lapunknak, hogy a Marseilleből jövő értesülések szerint a járvány továbbterjedését kizártnak tekintik. Dr. Jory a Pasteur-intézet tagja is kijelentette, hogy a kóresetek elszigetelve maradnak. Viszont az Echo de Páris egy táviratot közöl, mely szerint az idegen konzulok az országrész felé induló hajóknak nem adnak feltétlen utlevelet.

— **Sarafov Budapesten.** A bolgár bandák vakmerő vezére, Sarafov Boris a »komite«-elnöke elvitázhatlanul jelentékeny férfiu ma Európában. A Balkán s vele Európa békéje jóformán az ő kezében van letéve. Egymaga szervezte a fölkelést s a hónapokig tartó agitáczió alatt folyton uton volt. Hol Szófiiában, hol Maczedóniában láták, majd eltünt egészen s a bolgár kormány maga sem tudta, hova illant. Sarafov egy alkalommal hirtelen eltünt Bulgáriából. Harmadnap — ez tavaly nyáron történt — Czoncsev nevü titkárja társaságában Budapesten termett. Az Orient szállóban béreltek lakást. Alig pihentek meg, Sarafov, a ki Petrovics S. Boris, magánzó néven jelentette be magát, látogatót kapott. Egy csinos szőke hölgy jött el hozzá, a barátnője, a kivel sürün levelezett s a ki most a Nefelejts-utczában lakik. Másnap a titkos ügynökök is Budapesten voltak már s Sarafovnak minden lépését megfigyelték. Több idegen ember fordult meg nála. A titkos ügynökök mindannyit szemügyre vették, sőt észrevetlenül le is fényképezték. Az egyik ügynök plane annyira vakmerő volt, hogy egy óvatlan pillanatban átkutatta Sarafov kézi táskáját is. Három bolgár és osztrák utlevél volt benne, mind más és más névre szólt. Gyilkos szerszám is annyi volt a táskájában, hogy kész veszedelem lett volna vele kikezdeni. Négy hat golyóra töltött revolvert és egy üveg sztrichmint találtak nála. Sarafov nyolcz napig tartózkodott az Orientben. A nyolczadik nap reggelén az egyik titkos ügynök ügyetlensége figyelmessé tette Sárafovot. A mély feketeszemü, magas homloku fiatalember a barátnője társaságában lépett az utczára. A járda szélén az ügynök rászegezte a fényképező készüléket. Sarafow észrevette s rákiáltott:

— Vous voulez m'observer?! (Ön meg akar figyelni?!)

Nyomban kocsiba vágta magát s a Margitszigetre hajtatott. Telefonon beszólt az Orient-szállodába s meghagyta Czoncsevnek, hogy utazzék Belgrádba, ő maga pedig a keleti expresszel Párisba indult. E kalandja óta Sarafov már csak átutaztában tartózkodott Budapesten. Bécsből jövet, reggel megérkezett, a Nefelejts-uteczába ment s este tovább utazott. Mikor utoljára járt a fővárosban, környezetéből az a hir szivárgott ki, hogy Bécsben töltényt és dinamitot vásárolt. Az érdekes hirt hamar megerősitették Belgrádból. A vámhivatalban gyanusnak találtak egy ládát, amelyet a Kohn és Mittler szállitó-czég küldött Szófiába. A szállitó-levélen az állott, hogy vasszög van a ládában. A vámőrök a ládát felnyitották s konstatálták, hogy a vasszög tulajdonképen dinamit. A veszedelmes küldemény szerencsére nem tett kárt a vasuton, de a vámőrök jelentésére a vasutigazgatóság a hamis bevallás miatt mégis megindította a vizsgálatot a szállitók ellen.

— **Halálozás.** Dr. *Bamberger* Bélát, ismert nemzetgazdasági irót sulyos csapás érte: neje született *Fischl* Eugénia a fővárosi társaséletnek magas müveltségéről és jótékonyságáról ismert rokonszenves tag ma hosszabb szenvedés után elhunyt. Halálát előkelő rokonság és széles baráti kör gyászolja.

— **Mozog a föld.** Kézdivásárhelyről táviratozzák lapunknak, hogy ott ma délelőtt kilencz órakor két kisebb és egy nagyobb földlökést éreztek. A földrengés oly erős volt, hogy a lámpák és ingaórák mozgásba jöttek s még az ülő emberek is megérezték a lökést. — Ugyanesak földrengés volt — mint nekünk táviratozzák — Bukarestből és Constanzából is.

— **Katonák czáfolnak.** A katonai hatóságoknak soha annyi baja még nem volt az ujságokkal, mint mostanában. Alig mulik nap, hogy a különböző ezredirodákból ne kerülne ki olyan közlemény, a melyiknek letagadás a czélja. Ma a miskolczi 65. gyalogezred parancsnoksága adja tudtul azoknak, akiket érdekel, hogy nem igaz az a hir, amelyik tizenkilencz öreg baka dezertálását jelentette. Söt: a czáfolat szerint eszük ágában sincs a bakáknak otthagyni a gyönyörü katonaéletet, nyoma sincs a köztük a nyugtalanságnak, ami Pollak Frigyes ezredes humánus bánásmódjának a következménye. Eddig a kommüniké. Most várjuk, mit nyilatkoznak a monarkia többi ezredei, mert rövidesen valószinüleg reájuk kerül a sor.

— **Az orvosok sorsa.** Az Országos Orvos Szövetség ma délelőtt tartotta meg idei közgyülését, a melyen nagy számban vettek részt ugy a budapesti, mint a vidéki fiók-szövetségek kiküldöttei.

Kétly Károly a szövetség elnöke hosszabb beszédben nyitotta meg a kongresszust. Az orvosok helyzete anyagi téren, mind kedvezőtlenebbül alakul. Soha nehezebb viszonyok nem nehezedtek rendünkre, mint az utóbbi időben. Ennek magyarázata az általános társadalmi viszonyok átalakulásában keresendő. Ez ellen hasztalan küzdenek egyesek, hosszu időbe telik, mig egyesült erővel is korlátokat szabhatnak a további rombolás elé. Ezután a szövetség elmult évi müködését vázolta dr. Flesch Sándor főtitkár az évi jelentést terjesztette elő, a melyet tudomásul vettek. — Hochhalt Károly a zárszámadásokat nyujtotta be, dr. Walkó Béla a pénztárvizsgáló-bizottság jelentését olvasta föl, meg Surányi Miklós a nyugdij és segélyalap átalakitása ügyében terjesztette elő jelentését. Mindent elfogadott a közgyülés. Több kisebb ügy elintézése után elhatározták, hogy a jövő évi kongresszust Siófokon fogják megtartani. Végül a választások kerültek sorra. Megválasztották elnöknek: Kétly Károlyt, alelnöknek: Baberczi—Schwartzer Ottót és Konrád Márkot. Főtitkár lett Flesch Nándor, titkárok: Ritoók Zsigmond és Surányi Miklós, pénztáros Hochhalt Károly. Az igazgatótanács budapesti tagjai: Adler Zsigmond, Arkövy József, Csatáry Lajos, Elischer Gyula, Grósz Emil, Hőgyes Endre, Jendrássik Ernő, Korányi Frigyes, Tauffer Vilmos és Schermann Adolf, azonkivül husz vidéki igazgatósági tagot választottak.

— **Deák-szobor Miskolczon.** Miskolczról táviratozzák: Borsodmegye báró *Vay* főispán elnöklete alatt tartott mai állandó választmányi gyülésében elhatározta, hogy *Deák* Ferencz születésének századik évfordulója alkalmából október 21-én rendkivüli közgyülést tart és Deák Ferencznek Miskolczon közadakozásból szobrot alakit.

— **A tizenharmadik.** A Párisi Nagyáruház tizenharmadik áldozatát, a szerencsétlen Reichner Simont ma este szállitották ki az uj zsidó temető halottas házába. A szegény elpusztult, kereskedősegédet, akiben a felesége, agg édesanyja, meg egy kis fiu egyetlen támaszukat veszitették, még az éjszaka folyamán ravatalra tették. A temetést — valószinüleg hétfőn délután négy órakor — a zsidó szent-egyesület rendezi, s a halott fölött dr Weisz Mór rabbi tartja a bucsuztatót. Reichnert a katasztrófa többi zsidó áldozata mellé temetik.

— **Kisiklott gyorsvonat.** *Amsterdamból* táviratozzák, hogy a ma reggel nyolcz órakor onnan Berlinbe indult gyorsvonat Barneweldnél kisiklott. Három utas sulyosan s tizenöt könnyen megsebesült.

— **Összeütközés a kikötőben.** Könnyen végzetessé válható hajóösszeütközésről hoz hirt *Lorientből* a távíró. A »*Marguerite*« gőzös összeütközött a kikötő előtt vesztegllő »*Admiral Trechouard*« nevü páncézloshajóval. Mindkét hajó sulyos sérüléseket szenvedett, azonban szerencsére *senki sem halt meg, söt sérülés sem történt.*

TÁVIRATOK.

A szerb zavarok

Belgrád, szept. 13.

Szerb hivatalos forrásból. A lapok azon jelentése, hogy Péter király táviráti kéréssel fordult az orosz czárhoz, hogy ez változtassa meg magatartását a tisztekkel szemben, kik a királygyilkosságban résztvettek, teljesen légből kapott. Erre nézve nem is állott fenn ok, mert az összes hatalmak eddig a történt átalakulást egészen korrekt módon Szerbia belügyének tekintették és ezért ezek közül egyik sem fejezhette ki valaminő kivánságát az átalakulás végrehajtóinak álláspontjára nézve. A szkupstina megadta nekik az absczolucziót és Péter királynak mint alkotmányos uralkodónak ezzel a határozattal csak számolnia kell.

Belgrád, szept. 13.

A Nisben letartóztatott tisztek ellen kibocsátott vádirat azon alapul, hogy a vád tárgyát képező kiáltványban felszólitás történik, hogy 1. a junius 11-iki összeesküvők meg ölendők, amely inditványhoz három tiszt hozzájárult, 2. hogy az a követelés, melyet a tisztikar illetékes helyen a junius 11-iki összeesküvők eltávolitására tesz, esetleg erőszakkal is kieszközlendő. A vádirat a mozgalom vezetőiül Novakovics és Protics századosokat, Lugomerszki főhadnagyot és Drudarevicz hadnagyot jelöli meg. Ezen büncselekedetért a szerb katonai törvénykönyv 53. §-a egy évig terjedhető várfogságot szab ki. A büncselekedet szerzőire nézve ugyanezen paragrafus összefüggésben a polgári büntetőtörvény 47. paragrafusával több évi várfogságot szab ki, mindkét esetben a rang elvesztése nélkül. A hadbiróság valószinüleg e hó 15-én ül össze.

Belgrád, szept. 13.

Ma délelőtt a főiskolai hallgatóktól egybehivott gyülés folyt le, a melyen mintegy 2000-en vettek részt. A gyülés, mely csöndesen folyt le, határozatot hozott, melyben a *Narodni List* és *Vecserne Novoszti* czimü lapok magatartását eliteli.

Renan emléke.

Treguier, szeptember 13. Dragonyosok kisérték *Combes* miniszterelnök kocsiját, akit *Pontrieuxben* ugyancsak kifütyülték, Treguierbe. Itt is hallatszottak ugyan ellenséges hangok, de ezeket elnyomták az „Éljen Combes! Éljen a köztársaság“ kiáltások. *Combes* a polgármester üdvözlő szavaira válaszolva kijelentette, hogy szerencsésnek érzi magát, hogy Treguierben segédcsapatokat lelt *Bretagnenek a szellemi szolgaságtól való megszabaditásban való küzdelmében.*

Renan szobrát a miniszterelnök jelenlétében a templom előtt levő téren leplezték le. A beszédek közben sokan tüntetni kezdettek, mire egy század katona a tüntetőket beszoritotta a templomba. *Kerboisson* Vicomte, aki egyik vezetője volt a klerikális csoportnak, forgópisztolyt rántott, de ezt egy csendőr elvette tőle. A diszlakoma közben *Combes* miniszterelnök beszédet mondott, a melyben többek között azt mondta, hogy a nap ünnepségében jóslatot lát, mely szerint nincs messze az az idő, a midőn a Bretagne a nemesség és papság jármát lerázva, régi előitéletek romjain fogja kitüzni a köztársasági uralom elveinek lobogóját. A bankett alatt ujabb tüntetés volt az utczán, mit a csendőrök vertek szét.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Szoyer Ilonka a czigányversenyben.** Porzsolt Kálmánt körülgratulálják az országos czigányverseny szerencsés ötleteért, mely nem csak a Dankó Pista muzsájának hozza meg — elkésve bár — a tartozó hódolatot, hanem elsőrendü pénztári sikert jelent, amennyiben arra még nem volt eset, hogy a Népszinházban, szezon elején, akár népszinmü, akár operett napról-napra telt házat »csinált« volna. A Népszinház igazgatója mosolyogva fogadja a szerencsekivánatokat.

— Akkor támadt ez az ötletem, a mikor a Magyar Szinházban német szinészek vendégszerepeltek és a Vigszinházban is német szinészek vendégszerepeltek. Szándékomban végképen megerősitett pedig az operaház — Wagnerciklusa. Az istenért — gondoltam magamban — hiszen talán még Magyarországban vagyunk! Talán még magyarok is vagyunk, vagy mi? Nem tudna a magyar közönség, magyar dologért lelkesülni? Megpróbáltam és ugy-e igazam volt? Perzse, hogy igaza volt. És ebből a jó sikerült, derék ötletből maga az igazgató is levonhatja a következtetést: Érdekeset és érdemeset, ujat, szépet és jót kiván a közönség Nyujtson neki élénk rendezésben, érdekes bemutatókat, kiállitásban, kitünő előadásban, jó népszinmüvet vagy hazai operettet és a külföldi szerzők egy korona tantiéme-et se fognak látni a Népszinházból. A mai »verseny« főesemény Szoyer Ilonka vendégjátéka volt. A Operaház kitünő müvésznőjét a „Czigányélet« első felvonása után frenetikus tapsok fogadták, a mikor gyöngyös párta a a szőke fürtein, világos selyem ruhába bársonymentésen és vagyont érő ékszerekkel a nyakán, ragyogó szépségben kilépett a szinpadra. Szoyer Ilonka Farkas Balázs czigányprimás helyes és diszkrét kisérete mellett több Dankó nótát énekelt és a hálás közönség szünni nem akaró tapssal jutalmazta, bár nekem ugy tetszik, hogy az ő ritka szép hangja és bevégzett énekmüvészete a magyar népdalok előadásában nem érvényesülne teljesen és mintha a Dankó Pista szivből fakadt egyszerü nótái is idegenül hangzanának az előkelő müvészi szférában. Két versenyző czigánybanda került ma sorra: A pécsi Farkas Sándor és Farkas Laczi budapesti bandája. Ha a jelek nem csalnak, ugy a Rácz dinasztiát maholnap a Farkas dinasztia fogja fölváltani a népszerüségben. Öt nap alatt három Farkas zenekarát hallottuk. Egyik jobb, mint a másik és mind a három banda majdnem kizárólag családtagokból áll. A fogadtatással mind a két banda meg lehet elégedve. Semmivel se volt az kevésbé lelkes és zajos, mint az előzőké. Meg is érdemelték. A bécsiek büszkék lehetnek Farkas Sándorra és azt hiszem, hogy a jövő tavaszon Farkas Laczi a legkeresettebb báli czigány lesz. Kevesen tudják a csárdást olyan ropogósan huzni, mint ő, s amellett egy ritka erénye van, a szerénysége. A mai előadást ismét Posa Lajos és Sebők Gyuláné Prológ-jával nyitották meg, melyet ma Kiss Mihály énekelt mély érzéssel. A »Czigány élet«-et, Dankó Pista népszinmüvét, a vasárnapi hálás közönség nagy élvezettel nézte végig és sokszor tapsolta ki a szereplőket, akiket arra figyelmeztetünk, hogy ne takarékoskodjanak a barna festékkel és a czigányos beszédmodorral, mert különben lassanként ellenmondásba jutnak jelmezeikkel és a darab czimével. *(K. E.)*

— **A Margitay-kiállitás megnyitása.** Ma délben nyitotta meg dr. Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkár — a kultuszminiszter képviseletében a Margitay Tihamér müveiből rendezett kiállitást. Ebből az alkalomból diszes közönség jelent meg a Nemzeti Szalón helyiségében. Ott voltak többek között: Dárday Sándor, az állami számvevőszék alelnöke, Szalay Imre miniszteri tanácsos a Nemzeti Muzeum és Radisich Jenő az Iparmüvészeti Muzeum igazgatója, dr. K.-Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos, a müvészeti osztály feje és Dessewffy Arisztid képviselőházi háznagyi titkár vezetésével az interparlamentáris konferenczia tagjai közül többen.

Kurucz Ujság.

A mig a katonai hatalom semmi biztatással és rábeszéléssel se tud a meg nem szavazott ujonczok helyébe önkénteseket toborzani, a nemzeti küzdelemnek magától teremnek az erős és bajvivó harczosai. Ime, egy uj küzdő állott a sorba, ujoncz még és máris kész katona a

Kurucz Ujság.

Ma jelent meg ennek a magyar fülnek jóhangzásu nevet viselő ujságnak első száma s máris látnivaló, hogy a nemzeti és függetlenségi eszmék derék harczost nyertek benne. A függetlenségi ideáknak eddig nem volt olyan napilapjuk, a mely a magyar nép közé vigye a függetlenségi törekvéseket, vagy szitsa és éleszsze azt a régi kuruczoktól örökölt igaz magyar eszményt, a mely egyedüli boldogulását jelenti a magyar szigetnek az idegen népek oczeánján.

A függetlenségi és negyvennyolczas párt számos tagja szegődött a Kurucz Ujság zászlója mellé s hogy nemes hivatását kellőkép elösmerték, annak jele hogy tömegesen dolgozótársai közé léptek, s az első számban maga a vezér és elnök, *Kossuth Ferencz* irta az első czikket és beköszöntőt.

Az ujságnak óriás elterjedése már csak azért is kivánatos, mert a függetlenségi ideákon kivül a klerikális eszmék folytonos terjedésével szemben a szabadelvü eszmékért küzd és a magyar szellemet, a magyar müveltséget, a magyar izlést viszi a nép minden rétegébe, a mely viszont olcsóság révén (egy krajczár az ujság egy-egy száma) könnyen hozzáférhet.

A függetlenségi párt vezetőit és főembereit bizonyára követni fogják

a vidéki függetlenségi pártok

s ezek minden egyes tagja hazafias kötelességének fogja ismerni, hogy ezt az igazán magyar és hiányt pótoló ujságot minden erejével támogassa és minden lehető módon terjeszsze.

A nagy nemzeti czélokat szolgálja, a ki ezt a kötelességét hiven és odaadással terjeszti.

Vidéki elárusitók, a kik ezzel jókora mellékjövedelemre tehetnek szert, *jelentkezzenek* a *Kurucz Ujság* kiadóhivatalánál (Vármegye-utcza 11.)

A közönség köréből.

Sirolin.

Kapható minden gyógyszertárban a k./4.

A LEGKIVÁLÓBB TANÁROK és ORVOSOKTOL AJÁNLVA: TÜDŐBAJOK A LÉGZŐSZERVEK IDÜLT KATARRHUSAI, SCROPHULUSOK, INFLUENZA ELLEN. VALÓDI CSAKIS EREDETI ÜVEGBEN. 458

SERRAVALLO

China-bor vassal.

Erősitő szer gyengélkedőknek, vérfogyottaknak és üdülőknek.

Étvágygerjesztő, idegerősitő és vérjavitó szer.

Pompás izü.

Több mint 2000 orvosi bizonyitvány.

G. Serravallo, Trieszt-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban ½ literes palaczk ára k. 2.40, egy literes k. 4.40. 4585

SPORT.

A nagy kvóták napja.

— *A bécsi versenyek.* —

Az esőtől feláztatott puha talajban bukdácsoltak ma a freudenaui pályán versenylovaink. A meglepetések egymást követték, a szép selyem ing, kedvencz zsokék és állmoskönyvek alapján játszók rogyásig gyömöszölték osztalékaikat a tárczájukba. A jó tippek és az előre fogadások kedvenczei nem játszottak szerepet, csupán Vadoncz tudott nagynehezen egy fél második dijat szerezni.

A napnak méltóbb befejezése a kétévesek eladó versenye volt, melynek obskurus győztese Radius 38-szoros pénzt hozott csekély számu hiveinek.

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. **Cadet-verseny.** Dij 3000 kor. Táv 1200 méter.
1. Capt. George p m *Blocksberg* 50·5 k. lov. Southey
2. Luczenbacher M. p k Mariska 49 k. lov. Martinkovits
3. Gr. Festetics T. s m Réve d'or 50·5 k. lov. Lewis

Futott még: Gombás.

Birói itélet: Könnyen négy hoszszal első, három hoszszal harmadik.

Tot.: 10 : 69, helyre 50 : 188, 105.

II. **Kétévesek handikapja.** Dij 2000 korona. Táv 1100 m.
1. Gr. Festetics T. stp k *Merry Ágnes* 49 k. lov. Russel
2. Egyedi L. p k Bona Grazia 49·5 k. lov. Lewis
3. Schossberger L. p k Kinos 49 k. lov. Holmes

Futottak még: Vergissmeinnicht, Vadőr és Lotterie.

Birói itélet: Könnyen két hoszszal első, öt hoszszal harmadik.

Tot.: 10 : 73, helyre 50 : 123, 72.

III. **Nagy freudenaui handikap.** Dij 15.000 kor Táv. 3200 m.
1. Gr. Andrássy G. 3é s her *Alföld* 39 k. lov. Milburn
† 2. Gr. Andrássy G. 3é p k Gyöngysziget 50·5 k. lov. Russel
† 3. Krausz L. 3é p m Vadoncz 42·5 k. lov. Martinkovits

Futottak még: Carmin, Vaga, Ka'Gall, Amras, Ugyanaz, Ignatieff, Kioto, Barberine, Applaus, Baltimore.

Birói itélet: Két hoszszal első, holtversenyben második.

Tot.: 10 : 100, helyre 50 : 208, 454 Gyöngysziget, 89 Vadoncz.

IV. **Eladóverseny.** Dij 2000 korona. Táv. 1000 méter.
1. Herzog M. 4é p m *Bonbon* 54·5 k. lov. Spenczer
2. Jaross S. 5é p k Topaze 53 k. lov. Fries
3. Gg. Auersperg F. 4é p k Latourdic 53 k. lov. Bonta

Futottak még: Philister, Fortune, Rózsa Lili, Tepla, Altieri, Othmar, Macargom.

Birói itélet: Fel hoszszal első, három hoszszal harmadik.

Tot.: 10 : 44, helyre 50 : 97, 100, 200.

V. **Nagy gátverseny-handikap.** Dij 6000 korona. Táv. 2400 méter.
1. Hg. Taris E. M. p m *Tolmács* 70 k. lov. Williamson
2. Egyedi L. p m Kintornás 57 k. lov. Slinn
3. Mautner V. p her. Rosoglio 64 k. lov. Poolke

Futottak még: Ex-Lex II., Windhund, Alte Liese, Mirage.

Birói itélet: Igen könnyen két hoszszal első, hat hoszszal harmadik.

Tot. 10:25, helyre 50:72, 104, 70.

VI. **Grabeni dij.** Dij. 3000 korona, Táv. 1000 méter.
1. Miklóssy F. 3é p k *Bon soir* 48 k. lov. Cleminson
2. Gr. Batthyány E. 5é p. her. Ormód 52 k. lov. Huxtable
3. Br. Springer G. 3é p k Példa 48 k. lov. Lewis

Futottak még: Türelmes, Lili.

Birói itélet: Rövid fejhoszszaljelső, három hoszszal harmadik.

Tot. 10:90, helyre 50:209, 73.

VII. **Kétévesek eladóversenye.** Dij. 2000 korona. Táv. 1000 méter.
1. Dreher A. p m *Radius* 54 k. lov. Cleminson
2. Egyedi L. s m Maros 56·5 k. lov. Bichler
3. Krausz L. s k. Bedacht 55 k. lov. Fries

Futottak még: Rendetlen, Partanna, Fogoly, Medve Janko.

Birói itélet: Könnyen két hosszal első, két hoszszal harmadik.

Tot. 10:384, helyre 50:237, 110, 88.

— **Sulyemelés Magyarország bajnokságáért.** Egyik legagilisabb sportegyesületünk, a Magyar Testgyakorlók Köre rendezte ma délután országos atletikai és kerékpárversenyét a csömöri-uti pályán. A programm legérdekesebb száma legerősebb atlétáink mérkőzése volt a sulyemelésben Magyarország bajnokságáért. A versenyben csak négyen vettek részt, de a győztes eredménye oly kitünő, hogy azt hiszszük, nincs még egy ember az országban, aki oly óriási sulyt akár egy, akár két karral feje fölé emelne. Az atletikai versenyszámok közül még a három angol mérföldes sikfutás volt érdekes, melyben két legszivósabb távfutónk, *Nagy* József és *Bodor* Ödön küzdöttek az elsőségért. A versenyek részletes eredményei következők:

100 yardos handikap. I. Róth A. (M. T. K.) 10 yard előny.

Sulyemelés Magyarország bajnokságáért. I. Weisz Richárd. Lökései fej fölé: bal kézzel 80 kgr., jobbal 85 kgr., két kézzel 125 kgr. országos rekord. II. Német Ferencz 60+65+97·5 kgr. III. Nagy Tivadar (Miskolcz) 60+60+92 kgr.

2000 m. kerékpárverseny. I. Komjáthy R. (M. T. K.), Püspöky S. (M. U. E.) holtverseny. II. Simó S. (M. U. E.)

Magas ugrás. I. Däner B. (B. E. A. C.) 162 II. Szemethy (Postás.) III. Silberleitner (M. A. C.)

1000 m. sikfutás. I. Berney I. (Postás.) II. Halmay I. (M. U. E.) III. Veres S. (M. A. C.) 2 p. 5·5 mp.

Budapest bajnoksága 10 klm. kerékpárverseny. I. Löwy A. (Főv. K. E.) II. Püspöky S. (M. U. E.) III. Frisch M. (Főv. K. E.)

400 m. sikfutás handikap. I. Halmay I. (M. U. E.) 15 m. e. II. Rotter B. (M. T. K.) 38 m. e. III. Lipovecz G. (M. T. K.) 35 m. e.

3 angol mértföldes sikfutás. I. Nagy I. (M. U. E.) 16 p. 19 mp. II. Bodor Ö. (Postás.) III. Hőnich A. (Postás.)

A versenyek után bankett volt, melyen a dijakat dr. Hirschfeld Antal elnök osztotta ki.

Napirend.

1903. Hétfő, szeptember 14.

Naptár, Hétfő, szeptember 14. — Róm. kath. felmagaszt. — prot: Ludmilla görög-orosz (szeptember 1.) Erkez. — zsidó Elul 22. — Nap kel. 5 óra 21p. — nyugszik 5 óra 57 p. — Hold kel 10 óra 31 p. este — nyugszik 12 óra 53 p. délután. — Utolsó negyed 2 óra 14 p. délután.

A főváros közigazgatási bizottságának ülése délelőtt 10 órakor.

A *főváros magánépitési bizottságának ülése* 5 órakor az uj városházán.

Tornatanitók vizsgája a N. Tornaegyletben reggel 9 órakor.

N. Muzeum állat- es ásványtár nyitva 9—1-ig.

Közlekedési muzeum a városligetben nyitva 9—1-ig.

Kereskedelmi muzeum a *városligeti* iparcsarnokban nyitva 9—12-ig, 3—6 ig.

Az akadémia Goethe szobája nyitva 10-1-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig

Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár zárva.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

Hétfő, szeptember 14.

NÉPSZINHÁZ.

Dankó Pista szobra javára Országos czigányzene-verseny, Ötödik nap.

I. Prológ. Irta: Pósa Lajos, zenéjét szerzette Sebők Gyuláné, énekli: Kiss Mihály. II. Népdalok Dankó Pistától. Czimbalmon előadja Pintér Pál III. Dénes Józsi zenekarának hangversenye: 1. Még azt mondják nincs Szegeden boszorkány 2. Elragadta galambomat a Balaton tőlem . . 3. Ütött, kopott a hegedüm . . . IV. Népdalok Dankó Pistától. Énekli: Komlóssy Emma, kiséri Banda Marczi zenekara.

Az I. felvonás után: V. Lukács zenekarának hangversenye 1 Daru madár szállj előttem . . . 2. Egy csillag se ragyog fenn 3. Ne gyónj nekem VI. bajai Rácz Jóska zenekarának hangversenye: 1. Eltörött a hegedüm 2. Busan szól a kecskeméti öreg harang . . 3. Vásárhelyi sétatéren.

Czigányélet. 7 órakor

Eredeti népszinmü 3 felvonásban. Dalokkal és tánczczal. Irta és zenéjét szerzette Dankó Pista.

Személyek:

Tollas	Ujvári
Ruzsi	Siposné
Lajos	Szirmai
Marcsa	Szentmiklóssy
Darázs	Balázs
Lajoska	Dezsőfy
Csicso	Kovács
Polyva	Szabó
Macska László	Kiss
Móricz	Solymosi
Tudományi Náczi	Pázmán

NEMZETI SZINHÁZ.

Sok hühó semmiért. ½8 órakor

Vigjáték 4 felvonásban. Irta Shakespeare. Forditotta Arany László.

Személyek:

Péter	Mihályfi
János	Gyenes
Claudio	Beregi
Benedek	Pethes
Leonato	Gál
Here	Török I.
Beatrice	T. Hahni M.
Margit	F. Demyén
Ursula	Meszlényi
Galagonya	Vizvári
Bunkos	Gabányi

VIGSZINHÁZ.

A korbács. ½8 órakor

Bohózat 3 felvonásban. Irták Hennequin és Bilhaud. Forditotta Molnár Ferencz.

Személyek:

Petit Pré	Góth
Kerbolbec	Hegedüs
Flécherolles	Szeremy
Pivert	Tanay
Letrinquet	Balassa
Bolero	Vendrei
Pépé	Fehér
John	Bárdi
Lébidoisné	Hunyady
Consuelo	Kertész
Boleróné	Nikó
Lucienne	Harmat
Letrinquetné	P. Rostagni
Yvonne	Makróczyné
Dolores	Varga
Francine	Kész
Conception	Abelofsky

FŐV. NYÁRI SZINHÁZ.

Párisi élet. ½8 órakor

Operette 5 felvonásban. Irták Meilhac és Halévy. Zenéjét szerzette: Offenbach Jakab. Francziából forditotta: Latabár Endre. Karnagy Simonfy József.

Személyek:

Gondremark báró	Follinuss
Gondrem. Christ.	F. Kállay
Frick	
Prosper	Ujváry
Pompa di Matad.	Környei
Mad. Quimp. Kar.	Berzsenyi
Mad. Folie Verdun	Cs. Keleti
Gabriella	Perényi

MAGYAR SZINHÁZ.

A drótostót. ½8 órakor

Nagy daljáték előjátékkal 2 felvonásban. Irta: León Viktor zenéjét szerzette Lehár F.

Személyek:

Günther	Boross
Miczi	Kornai B.
Jankó	Rubos
Pfefferkorn	Sziklai
Zsuzska	Szentgyörgyi
Milos	Ráthonyi
Giza	Marossi A.
Lóri	Szalontai
Ormester	Iványi D.
Giralt báró	Szomori F.
Koháry	Heltai M.

URÁNIA.

Szerbia. ½8 órakor

160 szinesen vetitett képpel és 20 mozgófényképpel. Irta dr. Strausz Adolf.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Pesti nők. ½8 órakor

Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Lehar Ferencz. Forditották Feld Aurél és Mérey Adolf

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató. Nagymező-u. 17.

Ma és mindennap

Mis Helia Vulcaine

(Goldreich)

(többszörösen kitüntetett lábujjhegymüvésznő, a tüz istennője, az éjszaki sarok tündére)

!Cake-Walk lábujjhegyen!

Remek diszletek és világitási hatások.

Les Sousloff

Garcia Tarka szinpad

szenzácziós

Bianca Braselly

lavinaomlásai és a többi különlegesség. 219

Károlyi Károly

hegedümüvész és zeneszerző fellépte.

A télikertben reggeli 5 óráig **Vörös Elek** czigányzenekara hangversenyez.

ZSIGMONDY KÁROLY

kocsigyártó, Budapest, IX., Imre-utcza 3.

Muzeum-körúti raktárát megszüntette Kivánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve; használt kocsikat becserél. 4635

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Lebaudy »császár« tervei.** Amig a jó párisiak nevetnek rajta, addig a »Figaro« egész komolyan foglalkozik »Sahara császárjának« terveivel és ezeket irja: Lebaudy Hamburgból Svájczba utazott és Montreaux mellett, Glionban a Hotel Printemps-ban fog lakni. Onnan fogja az összes hatalmakkal tudatni, hogy a szaharai császárság tronját elfoglalta. Azután Korzika szigetén és Bretagne-ban ötszáz kolonista családot fog toborozni, a kik földmiveléssel és állattenyésztéssel fognak foglalkozni s oly béreket fognak kapni a melyek az európai béreket jóval meghaladják Azonfelül minden családfő ötezer, minden asszony ezerötszáz, s minden gyermek ötszáz frankra lesz biztositva. Lebaudy roppant mennyiségü mezőgazdasági szerszámot visz a császárságba. A telepitvényesek szétszedhető bádogházakban fognak lakni, a melyeket Birminghamban gyártanak. Lebaudy és négy »államtitkára« számára, a kik al királyi czimet fognak kapni, arab stilusu masszív palotákat épitenek. Évenkint uj telepitvényeseket

fognak hozni, a kiket egyelőre Trója főváros körül fognak letelepiteni. Néhány év mulva fognak hozzáLebaudyville, Maxville és Sucreville benépesitéséhez. Minden telepitvényes leteszi a császárnak a hüségeskűjét. 1914-től fogva azok az alattvalók, a kik elérték huszadik évüket, évenkint négy napi fegyvergyakorlatra vonulnak be 1905-ben fognak hozzá a szaharai vasut építéséhez.

*

— Állatok a szinpadon. Londonban most James Welch iró nagy sikereket arat egy uj darabjával, a melyben szerep jut egy buldognak is. Ez az iró különben is »állatokban utazik.« Nemrég nagy sikere volt egy szamárral. James Welch sokat tart a négylábu kollégáiról. Azt állitja, hogy nemcsak eljátszszák, hanem meg is játszszák a szerepeiket; annál is inkább, mert tudják, hogy nem marad el a biztos jutalom. Mig a mi szinpadainkon eddig a legelőkelőbb szereplő a ló volt, Párisban a Porte St. Martin szinpadon már oroszlán is müködik. A modern szindarabirók nem elégszenek meg többé a tőrrel és a revolverrel, hanem, ha kell, tigris, vagy oroszlán segélyével küldik másvilágra a dráma halálraitéltjeit a harmadik felvonás kezdetén. A szereplők között tehát már gyakoriak az állatok, a kritikusok között azonban — sok szereplő fájdalmára — nem birtak mindmostanáig tért hóditani.

*

— Fütyülő hőstenor. Amerikában még a tenoristák is élelmesek. A montelaini operában *»Faust«*-ot adták. A közönség hihetetlen izgatottsággal várta Fauszt doktor belépőjét, amikor a rendező félrehuzta a függönyt és biztos, csengő hangon mondta:

»Uraim és hölgyeim! Legnagyobb sajnálatomra kénytelen vagyok tudomásukra hozni, hogy hőstenorunk M. *Wilzon* — berekedt. Mégis, hogy megtarthassuk az előadást, *Wilzon* ur fütyülni fogja a szerepeit.«

A közönség tapsolt, éljenzett és várta a tenorista füttyszámait. A hatás kitünő volt. *Wilzon* ur elragadó szépen vágta ki a fütyülőjével a legmagasabb C-éket is. Azóta rosz néven veszik tőle, ha énekel. És igy tulajdonképp ennél a pontnál kezdődik a tenorista karriérje.

A káröröm.

Utczai barangolásaimkor tünik fel minduntalan, hogy milyen sokszor és sokféle alakban nyilatkozik meg a káröröm. Olyan sokszor, hogy szinte kérdezem: a humorista nagyobb-e az emberben, vagy a szivtelenség?

Hányszor látunk részeg napszámost, a mint összerogyó, tántorgó lépésekben czik-czakkozik az aszfalton előre. Felesége csipőre tett kézzel kullog utána és a szitkok özönével illeti, mig az ember meg nem sokallja és fölemelt öklölle megy neki.

Sürü tömeg gyürüzi azonnal körül a veszekedő, dulakodó házaspárt. Mindenki gyönyörködni akar az ingyen spektákulumban. Az arczokra kiül a vigyorgó káröröm. Kinek jutna eszébe, hogy egy családi dráma játszódik le az utcza porában.

Ugyancsak ujjongó káröröm kiséri az elfogott kenyértolvajt és taszigálódik, lökdösődik a rendőrséghez vezető uton, hogy kiélvezze a nyomorult éhenkórász arczán visszatükröződő szégyen, félelem, düh váltakozó kifejezéseit.

Tavasz idején ujra meg ujra visszatér az a jelenet, amikor a sétatereken zöldre, vagy barnára mázolják a padokat. Odaillesztik a figyelmeztető czedulát, de olyan lazán, hogy az első szélroham elsodorja. Jönnek a gyanutlan sétálók, lepihennek a frissen mázolt padra és amikor tovább akarnak menni, zöldre, barnára van festve a vasárnapi nadrág, az uj szoknya ... és még talán ez nem bántaná a kárvallottakat annyira, csak ne kellene a gunyos pillantásokat, a csufondáros megjegyzéseket végigszenvedniök.

Hát az milyen gaudium, amikor egy rákospalotai menyecske kaczkiásan lépeget az utczán, ezerránczu szoknyája jobbra-balra suhog, a hátán pedig piros sávos abroszba kötve a tojásos kosár. Egyszerre megoldódik az abrosz, lecsuszik a kosár és szerte-széjjelgurul a sok tojás sárgán irva meg a befutott utját.

— Hujjé! Mennyi rántotta! Ordit a tömeg és minden oldalról felhangzik a kárörvendő nevetés.

De hány száz és százféle változata van a káröröm nyilvánulásainak. Vagy nem emlékeznek olyan jelenetre, a mikor valami vásott suhancz letépi az előtte sétáló urinő szoknyáját? Amikor az elbámészkodó gavallér lakkczipőjével pocsolyába lép? Amikor valaki az ernyőjével leveri a kirakat legszebb porczellánvázáját? Amikor a szél lekapja a kalapokat és a gazdájuknak futni kell utánuk? Vagy a mikor egy menekülő kutya szétguritja a kofa garmadába rakott gyümölcsét?

Egyike a legkomikusabb jeleneteknek, amikor az utra készülő uriember két táskával a két kezében rohan az indulásra készen álló vonat felé, de mielőtt még odaérhetne, megszólal a: »Mehet!« a vonat lassu döczögéssel elindul és a szerencsétlen utas szájtátva nézhet utána. Minden kupéablakban három-négy nevető arcz is megjelenik és pompásan mulat a lemaradt ember boszuságán ... pedig talán az egész jövője függött attól az utazástól, talán a haldokló édes anyja hivatja!

Engemet nem bánt káröröm. Egyszer régesrégen egy kis baleset alaposan, örök időkre kigyógyitott belőle:

Téli idő volt. A kerepesi-ut aszfaltját olyan gyönyörü jégtábla boritotta, mint a legszebb velenczei csiszolt tükör. A bázmester urak, természetesen nagyon hiányosan szórták meg hamuval, kőporral és azt a keveset is elhordta a központi pályaudvartól fuvó keleti szél.

Az emberek olyan aprózva jártak, keltek, mintha tánczoltak volna. Előttem egy kövér asszonyság ment. Ugy látszik nagyon bizott, egyensulyt tartó testi terjedelmében, de vesztére, mert egyszerre csak elcsuszott, s a következő pillanatban már az aszfalton ült, olyan pózban, amely minden inkább volt, mint esztetikus.

Nem birtam a komikus jelenet hatásának ellentállani: nagyot nevettem, de vigságom rövid volt, mert csakhamar én is ott hemperegtem a jégen. Két hétig biczegtem esésem következtében és térdem még most is jobban megérzi a kritikus napokat, mint dr. Falb Rudolf.

Akkor teljesen kialudt bennem a káröröm mérges lángja.

Rosta.

Szerkesztői üzenetek.

(Levélben nem válaszolunk, de e rovatban hozzánk intézett tudakozódásokra készséggel felelünk Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.)

L. K. *Bözöd.* A felperes felhivására a végrehajtó köteles megjelenni alperes lakásán és ott mindazokat a tárgyakat lefoglalni, miket neki felperes lefoglalás végett kijelöl. A végrehajtás foganatositása után aztán az, a kinek esetleg a végrehajtást szenvedettnél levő jogos tulajdonát lefoglalták, igénypert indithat és e per folyamán szabadságában áll igazolni, hogy a lefoglalt tárgyak az ő, és nem az alperes tulajdonai. De ha a községi végrehajtóval sem ön, sem önnek a képviselője nem ment el és igy nem volt senki, ki a lefoglalandó tárgyakat kijelölte volna, nagyon természetes, hogy a végrehajtásnak nem volt meg a kellő eredménye. Ha azonban tudja biztosan, hogy alperesnek még van valami vagyona, az eljárást megismételheti s a birói végzés alapján a végrehajtó köteles önnel, vagy önnek képviselőjével a végrehajtást foganatositani.

41.983 számu előfizető 1. A vadászati jog gyakorlására társulhatnak olyan *szomszédos* földbirtokosok, a kik mindenikének legalább 50 katholdnyi földjük van és az ily egyesitett terület legalább 200 kat. hold. 2. A vadászati jog gyakorlására a bérlő is egyesülhet, ha a bérleti szerződésben a földtulajdonos a vadászati jogot magának fenn nem tartotta. A törvény a fősulyt arra helyezi, hogy a 200 hold terület egy tagban legyen, azaz, ha többen egyesülnek is, szomszédos és idegen birtok által el nem választott földbirtokok 200 holdnál kevesebb ne legyen.

45,817 számu előfizető. A tengeri betegségre a legtöbb ember inklinál s e tekintetben nincs lényeges különbség a szárazföld közepén, vagy a tengerpartokon lakók között. Akiben nagy a hajlandóság, az megkaphatja e bajt, ha hintázó alakokat, vagy ördögmalmot lát, mások megkapják a vasuton, főleg ha háttal ülnek, de leggyakrabban a tengeri utazásokban. A hajónak legcsekélyebb ingása is előidézheti, az erős viharok, a hajóra oldalt csapó hullámok pedig még a legtapasztaltabbakra is olyan hatással vannak, hogy megkaphatják a tengeri betegséget. A tengeri betegség teoriáiról csak az ellene ajánlott szerek vannak nagyobb számban. Tanácsot jóformán csak rövid utra lehet adni, hosszabb tartózkodásra csak a megszokás képesit. Czélszerü a hajóra szállás előtt körülbelül egy órával enni, de a tultömött gyomor, épp ugy, mint az üres, rosszul türi a tengert. Ha az idő megengedi, legjobb fenmaradni a fedélzeten, a hajó közép részén, egyes emberek inkább lefeküsznek a kabinban. Az orvosságok közül ajánlatosnak látszanak rövid ut előtt a kokain, morfin, sőt a bromsók is, meg az antipirin, de biztos hatása egyiknek sincs. Néha pár pohár konyakkal sikerül megakasztani a már már kitörő bajt.

B. J. *Berettyó-Uffalu.* A sorozásig feltétlenül meg kell szereznie az egyéves önkéntességre jogositó képesitést, ellenkezőleg három évre fogják besorozni. Időhaladékra nem számithat.

P. I. *Gyékényes.* Ha a fővárosban akarna gyógyfü-kereskedést nyitni, akkor egyenesen a belügyminiszteriumhoz kell beadnia kérelmét. Ha pedig vidéken szándékozik ilyen üzletet nyitni, akkor a tiszti főorvos ajánlatát kell kikérnie és kérelmét az alispáni hivatal utján felküldeni. A tiszti főorvos kérésére megadja az utbaigazitást arra nézve, hogy kéreimét hogy szerelje fel.

K. A vásárvámra vonatkozólag az egyes várcsoknak különböző szabályrendeleteik vannak. A vásárvám jogos, vagy jogtalan kérdését tehát csak akkor tudnók elbirálni, ha a megfelelő szabályrendeletet ismernők. Forduljon azért egyenesen az illetékes polgármesteri hivatalhoz s kérdezze meg, hogy a bérlő a várossal kötött szerződésnek melyik pontja alapján kötelezi önt a vásárvám megfizetésére.

Zs. D. *Ujvidék.* Minden egyes szivarban tömérdek sok baczillus van, csakhogy ezeknek a baczillusoknak a javarésze az ártalmatlan fajtából való. Belekerülhetnek azonban a szivarba veszedelmes baczillusok is, még pedig ama munkások és munkásleányok révén, akik a szivarok körül foglalatoskodnak. A tuberkulózis rendkivül elterjedtsége mellett kétségtelen, hogy a sok ezer dohánygyármunkás között mindig van sok száz, aki ebben a bajban szenved s akitől a tuberkulózis baczillusa ráragadhat a dohányra. Aggodalomra azért még sincsen ok, a szivar utján a tüdővész nem ragadhat át egészségesekre, nem ragadhat át azért, mert a baczillusa már tiz nap alatt elveszti fertőző képességét, ha a szivar dohányába van zárva. Ennek oka az, hogy a szivarban tulnyomó többségben levő ártalmatlan gombák elpusztitják az ártalmasokat, azután pedig tönkremennek a tuberkulózis baczillusai attól a savtól is, mely a szivarok boritéklevelében képződni szokott.

M. G. *Haláp.* Feltételes szabadonbocsátásának csak egy évet felülhaladó szabadságvesztés büntetés esetében van helye, de ez esetben is csak akkor, ha a bünös a büntetésének háromnegyed részét már kiállotta. A szabadonbocsáttatást magának a büntetett egyénnek kell kérnie. — A fogházrendtartás 57. és 58. szakaszai ekként rendelkeznek: kivételes esetekben oly elitélt beteg foglyok kik testileg már elgyengülve, előre haladott tüdőgümősödésben, vérszegénységben, vagy görvélykórban, vagy más hasonló lassabban fejlődő nyavalyában nagy mértékben szenvednek s az alapos felülvizsgálatot tartott orvosi bizottság nyilatkozata szerint elgyógyulásukhoz mi remény sem köttetik, önmaguk, vagy hozzátartozóik kérelmére az orvos, a kir. ügyészség s főügyészség javaslatára az igazságügyminiszter engedélyével kezesség mellett ideiglenesen hazabocsáttatnak. Az ügyészség gondoskodni tartozik, hogy az ily egyének felügyelet alatt legyenek s állapotuk javulásával a büntetés hátralevő idejének kitöltése végett a fogházba visszaszállittassanak.

D. K. *Szoboszló.* A telefonkészüléknek egyik része a mikrofon, mely a beszédet továbbadásra felfogja. A mikrofon a hang által előidézett rezgéseket átalakitja villamos áramrezgésekké, amelyeket a telefonkészülékhez kapcsolt fémvezetéken azután a távolba vezetnek a másik telefonkészülékhez, ahol a hallgatókban ismét légrezgésekké átalakulva, a beszédet a fihivott másik fél hallja.

K. S. *Dévaványa.* Nincs benne semmi sértés, de a privát életben használni nem szokták. Nem pedig azért, mert hivatalos, vagy üzleti jelleget ád a levélnek. Magasabb rangu embernek azonban ilyen formában irni illetlen dolog lenne.

V. B. *Csuza.* A közös hadsereg katonai nevelő- és képzőintézetei két csoportot alkotnak. A második csoportba a hadapródiskolák tartoznak. Miután az illető növendék már 17 éves csak a katonai főreáliskolába és a hadapródiskola IV-dik, illetőleg a tüzéreknél a II-dik évfolyamába léphetne be. Ide azonban a középiskolák négy, hat, illetőleg nyolczadik osztályának elvégzése szükséges.

L. F. *Eszeny.* A legvastagabb a vörös szinü hajszál. A vörös hajszál rendesen olyan vastag, mint öt szőke s mint három barna. A vörös hajszálakból körülbelül harminczezer elégséges ahhoz, hogy teljesen befödjék a koponyát. A szőkéből ellenben 150 és a barnákból legalább 90 ezer szükséges, hogy kopasznak ne lássék az ember feje.

Felelős szerkesztő
Molnár Márton.

Ingatlanok forgalma
a fővárosban.

A lefolyt héten átiratás alá kerültek a következő ingatlanok:

Pesten: Bittner József és neje IX. ker. Tüzoltó-utcza 76. sz. háza 186000 koronáért özv. Pilon Bálintnéra. Özv. Pilon Bálintné VI. ker. Dalnok-utcza 5. sz. háza 60000 koronáért Bittner József és nejére. Özv. Lőwy Józsefné VI. ker. Erdőtelek-dülőben fekvő 1678—79 | 15 és 17 hrsz. telkének egyhatod része Rosenzweig Izidornéra (örökség). Renner Mór és társai IX. ker. Remete-utcza 7 sz. háza 65000 koronáért a Magyar Országos Központi Takarékpénztárra. Burg Pál és neje VI. kerület Erzsébet királyné-utja 94 sz. háza 16000 koronáért a soroksári takarékpénztárra. Kk. Pilon Vilmos és Róza VI. ker. Dalnok-utcza 5. sz. házának részei özv. Pilon Bálintnéra (ajándnék.) Kardos Arnold és neje V. ker. Berzenczei-utcza 15 számu háza 3300 koronáért Lindenbaum Mórra. Blahot Károly és társai VII. kerület Szugló-utcza 57 számu háza 3300 koronáért Spitzer Vilmosra. Rosenthal Ferenczné VII kerület Elemér-átcza 38 számu háza 27650 koronáért Zuckermann Gyulára. Schiller József X. kerület Alsórákoson fekvő 2004—05 | 4 | 5 hrsz. telkének fél része kk. Schiller Károly, Imre és Terézre. Kada István X ker. Külső Kerepesi-ut 104. számu házának fél része özv. Kada Istvánnéra (örökség.) Seidl Károlyné VII kerület Dob-utcza 85 számu háza 171760 koronáért Budapest székesfőváros közönségére. Dr. Sztroinyi Sándor V kerület Kárpát-utcza 13 | 15 számu és Váczi-ut 134 számu házainak részei özv. dr. Sztroinyi Sándorné és gyermekeire (örökség.)

Budán: Trettina Lajosné I. kerület Várban fekvő 2155 hrsz. telke dr. Trettina Árpádra (örökség.) Auer Antal I. kerület Sasadi dülőben fekvő 12379 | 1 hrsz. telkének fél része 2000 koronáért özv. Kabó Gusztávnéra. Dr. Plósz Pál I. kerület Gellérthegyen fekvő 13387—1—2 és 13388 | 1—4 hrsz. telkének kétnegyed része ifj. dr. Plósz Sándor és Máriára (örökség.) Wickhardt Károly III kerület Ujlak, Lajos-utczában fekvő 4646—48 hrsz. telkének fél része kk. Wickhardt testvérekre (örökség.) Schneck Antal és neje III kerület Zöldmáli dülőben fekvő 8564 | 2 hrsz. telke 2900 koronáért Bittner Dávid és nejére. Herold Antal és neje I. kerület Kelenföldön fekvő 13882 | 3 | c—13885 | 2 hrsz. telke 16300 koronáért dr. Bayer Rezsőre. Virágh Károlyné II kerület Vizivárosban fekvő 2885 és 1805 hrsz. telkének részei Virágh Karolina és Idára (örökség.) Stoffer Teréz I. Kutvölgyben fekvő 8962—67 hrsz. telkének egynegyed része Stoffer Pálra (örökség.) Stoffer Pálné I. kerület Virányos dülőben fekvő 8518—20 hrsz. telke Dirnberger Rozina és Katalinra. Schmidt Andrásné III. kerület Zöldmáli dülőben fekvő 5785—86 hrsz. telkének fél része Rákóczy Mária, Katalin és Paulára (örökség.) Teschl testvérek I. kerület Fehérsas-téren fekvő 576 hrsz. telke 7000 koronáért Szukup József és nejére. Schaub Kálmán III kerület Táborhegyen fekvő 2242 hrsz. telke 200 koronáért Milecs Györgyre. Kk. Gernedl Károly II. kerület Táborhegyen fekvő 2593 hrsz. telkének egynegyed része 2500 koronáért Fritsch Géza és nejére. Polczner József III ker. Remetehegyen fekvő 2171 hrsz. alatt levő 23 ingatlanának részei Polczner István és testvéreire (örökség.) Dahm András III. kerület Remetehegyen fekvő 2100 | 1—2101 | 1—3 hrsz. telke 5000 koronáért Schäffer György és nejére.

Használt és uj
pénz-szekrények
rendkivül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban **Budapesten, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 655

Nevelőnőket,
gyermekkertésznőket, bonneokat és különféle tanerőket elhelyez özvegy Nietschné Gerson Anna, Budapest, Erzsébet körut 52. 47122

Én egy
28 éves házasságban csalódott nő vagyok, óhajtanék egy hozzám illő csinos fiatalemberrel szórakozás hiányából ismeretséget kötni. Levelek kiadóba „Tubarózsa 28" jeligére. 10344

Kiváló finom
csemegeszőlőt szállit 5 kgrmmos ládácskákban póstán bérmentve 3 koronáért a „Gazdasági Egylet« Pancsován. 47374

Hirneves
királyhalmi mézédes csemege-szöllő legkiválóbb faj Chasselas és muskatály kilonkint Szeged vasutig 40 fillér. 5 kilos kosárral 3 koronáért bérmentesen szállit **Kopasz József Szeged.** 1896

2000,
bekebelezéssel biztositott **koronáért**, ugyanannyi jövedelem és majd kétannyi értékü szöllő, egyéb birtokkal adatik. Czim Kiss Lajos, Csengőd. 1901

Gavallér-
ruharaktár megnyilt Kossuth Lajos-utcza 15. I. em. 15. Frack és szalonöltönyök kölcsön adatni. 47309

Hasmenést
kis gyermekeknél és felnőtteknél megszüntet a Sztraka-féle Tannincsokoládé. Kapható gyógyszertárakban 40 fillérért. 46085

Mad. **M. WEISS**
cs. és kir. udv. szállitó.
Bécs, I. ker.,
Neuer Markt
No. 8., Mezzanin.

Corset Droit-devant
a legujabb párisi modell szerint. 301

TISZTA
felvágatlan
makulatur papir
olcsón eladó
a kiadóhivatalban.

ZALA GYÖRGY
BUDAVÁRI
HONVÉDSZOBRA
= érczbe öntött =
kisebbitett alakban.

Magyarországon a lakások, egyesületi helyiségek, tanácskozótermek, iskolák díszéül szolgáló műtárgyak közül eddigelé a legritkább esetekben találkozhatni magyar vonatkozásu dolgokkal. E bajon segit az, hogy **Zala György szobra** e minden izében magyar műemlék, kisebbitve, érczbe öntve, fémtalapzattal *120 koronáért*, fehér márványtalapzattal *140 koronáért* áruba bocsájtatott. — *A szobor magassága talapzat nélkül 52 cm., talapzattal 75 cm.* — A szobor *10 korona* havi részletre is kapható, mely esetben a csomagolásért 4 kor. költséget számitunk fel. — A szállitási költséget a megrendelő viseli.

Megrendelhető:
LAMPEL RÓBERT
(Wodianer F. és Fiai)
csász. és kir. udvari könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Iskolába jár a fia?
Ha igen, ugy még a beiratás előtt látogassa meg az
Angol Király-t
Budapesten,
IV., Károly-körut 16.
KLEIN és SCHWARCZ
férfiszabók
férfi-, fiu- és gyermekruha áruházát
iskolaöltönyökben.

Gyermeköltöny óriási raktár 8—10 éveseknek 4 frttól feljebb
Fiuöltöny rövid nadrággal . . . 6 frttól feljebb.
Fiuöltöny hosszu nadrággal . . . 8 frttól feljebb.
Gyermekfelöltő . . . . 5 frttól feljebb.
Mesés olcsó árak. Külön mértékosztály. Angol szövetek.
47278

Mindenféle technikai
nemez-fajokat
raktáron tart
TANCZER JÓZSEF BUDAPEST, VII., Kertész-utcza 4.
TELEFON 28-32 47300

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hugyszervi és bujakóros osztályán való müködése alatt számos éven át szerzett

Dr. FABINYI
Specialista nemi bajokban,
emerit. kórházi orvos.
gyorsan és alaposan gyógyit bármely régi és makacs
titkos betegséget
(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist stb.)
Impotentiát (férfiui gyengeség)
még idősebbeknél is meglepő eredménynyel, a rendes foglalkozás megzavarása nélkül.
Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető
Levelekre dijtalanul válasz. Kivánatra gyógyszerek.
Rendel d. e. 9—3-ig; este 6—8-ig.
Budapesten, Erzsébet-körut 12. szám, félemelet.
(Bejárat a lépcsőnél. — Külön várótermek.

A titkos betegsegek
alapos gyógyitásáról.

Ne sajnálja senki a fáradozást ilyen komoly ügyben, jelentkezzék egyszer személyesen, mert a legujabban külföldön beszerzett speciális müszerekkel még a legrégibb betegségnek is pontosan meg lehet határozni a székhelyét, elterjedését, minőségét, kórokozóját; bármily mélyen fészkelte is be magát a kóranyag a szervekbe, vagy a test nedveibe. Ezen behaló vizsgálat alapján teljes biztossággal meghatározható a betegségi állapotnak megfelelő, alapos gyógyuláshoz vezető speciális gyógyitási mód is, a melyet mindenki foglalkozásának megzavarása nélkül otthon is elvégezhet. Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak irja le a baját, a melynek pontos átvizsgálása után megkapja az utasitást és a megfelelő speciális gyógyszereket is — a legnagyobb titoktartás mellett. Levelébe válaszbélyeget mellékeljen. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kivánatra mindenki visszakapja azokat.

Ilyen tökéletes és hézagpótló hazánkban Dr. Palócz v. korházi orvos, speciálista országos hirü intézete, (Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.), a hol jóakarattal, őszintén és lelkiismeretesen kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a nemi életről felvilágositást, a hol a beteg vére és testnedvei megtisztulnak, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a kóranyagoktól és lelki kinjai is megszünnek.

A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyitja már sok év óta Dr. Palócz az ő speciális gyógymódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is, a bujakóros sebeket, hugycső-, hólyag-, ideg- és hátgerincz-bajokat, sérveket, az önfertőzés és szifilisz utóbajait, magömlést, elgyengült férfierőt (impotencziát), kezdődő elmezavart, aranyeret, vérbajokat bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Czim: Dr. Palócz v. kórházi orvos, speciálista Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

CAPILLATOR egyetlen, biztos és azonnal ható **hajnövesztő és hajápoló szer.**

CAPILLATOR
hosszu orvosi tanulmányozás és tökéletesités után dr. Kajdacsy általánosan ismert budapesti bőrgyógyász által fölfedezett szer.
CAPILLATOR
nemcsak szépitő, hanem egyuttal a beteg bőrfelületet gyógyitó, a hajhagymák életerős talaját előidéző egyetlen szer.
CAPILLATOR
a kopaszság és kopaszodás, valamint minden hajbetegség egyetlen és csodás gyógyitó hatásu szere.
CAPILLATOR
használata folytán a haj bámulatos módon göndörödik, gyarapodik és a hajhullás teljesen megszünik
CAPILLATOR
már az első használat után megakadályozza a haj kihullását, a korpa képződését, a megőszülést s visszaadja a hajnak az eredeti szinét.
CAPILLATOR
eredeti töltésben, törvényesen bejegyzett védjegyes palaczkokban üvegenkint 5 koronáért a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett kapható a föraktárban: 47389

„MAGYAR KIRALY" gyógyszertár
Budapest, V., Marokkói-utcza 2/E., ugyszintén minden nagyobb gyógyszertárban és drogueriában.

GUMMI óvszerek
legmegbizhatóbb franczia gyártmány férfi részére:
GUMMI 12 drb fin. minőség kisebb — — — — — — 1 frt.
GUMMI 12 „ „ „ nagyobb — — — — — — 1.20
GUMMI 12 „ legfinomabbb kisebb — — — — — — 2 frt.
GUMMI 12 „ „ nagyobb — — — — — — 3 frt.
Capot americain (rövid) 12 drb. legf. — — — — — — 2.50
Halhólyag 12 db. legfinomabb — — — 2.—, 3.— és 5 frt.
Mintagyüjtemény 25 db. minden fajtából — — — — — 4 frt.
Neverip 12 db. legf. legvékonyabb és legkellemesebb férfi óvszer — — — — — — — — — 5 frt.
Sérvkötő legjobb rugóval drb. — — — — — 2, 3 és 5 frt.
Suspensor (heretartó) drbja 25, 50 kr. és — — — — 1 frt.
Diana-öv (havibaj ellen) drbja — — — — — — 2 50és 350
Irrigátor teljesen felszerelve drbja — — — — 1.30 és 2 frt.
Minden rendeléshez képes árjegyzéket és használati utasitás mellékelek. — Szétküldés titoktartás mellett bérmentve.
TROPP Mór, Bpest. VII b. Kerepesi-ut 84.
Huszár-utcza sarkán központi pályaudvar közelében.

Fizikai laboratorium.
Utmutatás fizikai kisérletekhez és előadási demonstratiókhoz.
Irta MAKAY ISTVÁN
pápai ev. ref. főgimn. tanár.
A szöveg közé nyomott 41 ábrával.
I. kötet.
I. rész. Általános útmutatás.
II. rész. Mechanikai kisérletek.
Az egész munka négy kötetből áll. Ára a teljes műnek... ... ... 12 korona.
Megrendelhető:
Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedésében
BUDAPEST, VI., Andrássy-út 21. sz.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Arad.
24261 I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak.

Kizárólag alvincz-nagyszeben-nagy-szeben-fogarasi, olthid-vöröstornyi és nagyszeben-nagydisznódi összesen 197 kilométer hosszu vonalain használatban levő összes szolgálati óráknak 1904. évi január hó 1-től számitott 3 éven át jókarban tartása, javitása és szabályozása iránt ezennel pályázatot hirdetünk, minélfogva felhivjuk a pályázni kivánó és iparengedélyekkel biró órásokat, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a pályaórák jókarba tartására 24261/1903. szhoz« felirattu boritékba zárt ajánlataikat lepecsételve f. évi október hó 13-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános igazgatási I. osztályánál nyujtsák be.

Bánatpénz fejében 100 kor., azaz (száz korona) készpénzben vagy állami letétekre alkalmas érték papirokban legkésőbb f. évi október hó 12-én déli 12 órájáig alulirott üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitüzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az ajánlatok között a választás szabadon, a megajánlott összegre való tekintet nélkül történik.

A szerződési feltételek alulirt üzletvezetőség I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve kivánatra postán megküldetnek, feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A pályaorási székhely Nagy-Szeben, vagyis az illető órás ki e teendőkkel megbizatik köteles Nagy-Szebenben lakni, illetve ott üzletet tartani.

Az ajánlatok feletti határozathozatal az ajánlatok felbontásától számitott 14 nap alatt várható, mig a letett bánatpénz ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlattevők ajánlatukkal az azok fölött hozandó végleges határozat hozataláig kötelezettségben maradnak s azokat nem vonhatják vissza, mert azok visszavonása a bánatpénz elvesztését vonja maga után.

(Utánnyomás nem dijaztatik.) 1446

Nyomatott a kiadótulajdonos Magyar Ujságkiadó Részvény-Társaság körforgógépein. (Gleitsmann E. T. czég festékével.